

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A nagy-kikindai botrány.

Budapest, június 15.

Pavlovics Ljubomirnak, a megvadult honatyának botránya, amelyről a *Budapesti Napló* közölte az első tudósítást, országszerte felkavarta az érdeklődést. *Rátkay* László tegnapi interpellációja nyomán az összes lapok foglalkoznak a csuf merénnyel és foglalkoznak vele azok a hivatalos fórumok is, amelyeket a dolgok hatáskörüknel fogva érdekel.

A hivatalos vizsgálat, amelynek főbb adatai alábbi tudósításunkban olvashatók, igazolta, hogy első híradásunk a valószínűtlenül mondta. Pavlovics Ljubomir, aki a magyar törvényhozás tagja, csakugyan elkövette azt a gyalázatosságot, hogy magyar hazafias dalok miatt inzultált gyenge gyermekeket. Ezt a kétszeresen megvetésreméltó hitványságot aktaszerepen igazolták a kihallgatott szemtanúk vallomásai.

Kiváncsian várjuk most már a fejleményeket. Kiváncsian várjuk, hogy Pavlovics Ljubomir, a vadrác megjelenhet-e még büntetlenül a magyar nemzet törvényhozásában?

*

Tudósításunk így szól:

Szeged, június 15.

A Pavlovics-féle merénylet híre itt óriási felháborodást keltett annál is inkább, mert szegedi diákok inzultusról van szó. A magyar államasutakat igazgatósága ugyanis tápintézetet tart fenn Szegeden, ahol az egész országból való kalauzok és kisebb vasuti hivatalnokok gyermekei kapnak elenyésző csekély díjazásért teljes ellátást.

Ennek az intézetnek néhány beteg tanulóját küldték mintegy öt hét előtt haza szabadságra. Mikor a harminc tagból álló csoport Nagyikindára érkezett, ott sem hagyta abba a hazafias dalok éneklését. *Hirsch* János és *Pósa* Mátyás leszálltak Kikindán a vonatról, hogy perecet ve-

gyenek és vizet igyanak és itt találkoztak össze Pavlovics Ljubomir képviselővel, aki éppen Temesvárra utazott Nagy-Kikindáról. Pósa topoloveczi, Hirsch alibuanári gyerek.

— Elfelejtették a nyelveket? — riadt rájuk Pavlovics. — Nem jól tesztitek.

Azzal megragadta a füleiket és megrázta. Hozzá is tette:

— Legalább meg fogtok emlékezni rá, gazemberek, mikor danoltatok ilyen dicső éneket.

A brutális jelenetnek szemtanúja volt a teljes kikindai forgalmi-hivatal, a vasuti vendéglős és a pineérek. Így Goldberger Jenő pineér, Horváth Mór vendéglős, Frankovszki temesvári tanító.

Gömörly József és Valkay Ker sztyéli kalauzok a fiuk panaszából vettek tudomást a brutális merényletről s ök mesélték el két hét előtt Nagy Mihály kecskeméti képviselőnek, aki nem akarta addig szóba hozni az ügyet, amíg nem ül össze a képviselőházzal.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter tegnap sürgős táviratban utasította a szegedi üzletvezetőséget, hogy indítson szigorú vizsgálatot s terjeszse fel azonnal annak eredményét. *Krzepelka* üzletvezető ennek folytán kiküldte Nagyikindára *Erdélyi* Béla titkárt és *Szeless* József fogalmazót, akik kihallgatták az összes szemtanukat, sőt holnapról kezdve Temesvárott folytatják a vizsgálatot.

Ezzel egyidejűleg intézkedett *Dellimanic* Lajos torontáli alispán is, aki *Fapp* Géza és *Seabó* Ferenc országgyűlési képviselőkkel utazott át Nagyikindára. Mint tudósítónk jelenti, *Dellimanic* alispán már legközelebb külön fogja kérni a képviselőháztól Pavlovics kiadatását, de megindítja ellene a szegedi üzletvezetőség is a büntető eljárást súlyos testisértés címen annál is inkább, mert teljes bizonyossággal áll már a vizsgálat előtt Pavlovics brutalitása. A diákok füle még mindig véres.

Nagy-Kikindán *Wachtel* Leó rendőrkapitány folytatja a vizsgálatot az üzletvezetőséggel együtt. Megnehezíti ezt a vasuti alkalmazottakra rákény-

szertett titokzatosság, továbbá az a körülmény, hogy a szerb tanúk nem akarnak vallani. Egy *Györgyevics* nevű kikindai rendőr, aki inspekciós volt az állomáson, azt mondja, hogy hallott ugyan valamit zajt, de nem akart oda figyelni, hogy mit csinálnak. Ezt a rendőrt ma *Bogdán* Zsivkó polgármester felfüggesztette.

Ma délutén Szegedre érkeztek *Vései* József és *Nagy* Mihály országgyűlési képviselők, akik személyesen jöttek utánajárni az eseményeknek. Megjelentek a vasuti tápintézetben, ahol éppen az évi zárótanulmány folyt. A két bántalmazott fiú, — apró gyermekek — értelmesen mondták el bánalmazásukat, amely a 20 pernyi várakozási idő alatt történt.

A képviselők ezután *Krzepelka* vasuti üzletvezetőt látogatták meg, aki megerősítette az eddigi híreket, amelyek Pavlovics brutalitásának tanúbizonyságai.

Az ágyuverseny.

Budapest, június 15.

(C.) A delegációk tehát megszavazták az új hegyi ágyuk és a taracok részére szükséges harmincnyolcmillió korona hitelt és egyúttal meggyőződtek arról is, hogy a jövő években még százhuszmillió koronára lesz szükségünk gyorsüzeltő tábori ágyukra. Ennek a meggyőződésnek vagy jobban mondva, kapacitásának megkönnyítése céljából a t. delegátusok *Örkényre* is kirándultak, az ottani tüzéségi lövőterre, hogy lássák az új ágyukat működésükben és gyönyörködjenek bennük. Nem hiszszük, sőt határozottan kétségbevonjuk, hogy a delegátusok erről a kirándulásról mint tüzéségi szakemberek tértek haza s hogy a megtartott lövőgyakorlat révén helyes fogalmat nyertek a bemutatott új ágyuk technikai berendezéséről és szervezéséről, gyakorlati előnyeiről vagy hátrányairól, egyzóval az ágyuk értékéről. Az új ágyuk néhányat löttek és a hadügyi minisz-

T Á R C A

A baleset.

— A *Budapesti Napló* tárcéja. —
Irtá: *Octave Mirbeau*.

Igaz esetet mondok el.

Havazott, fagyos hideg volt. Ez nem amlyan szólásforma, hogy a komor képet megkapóbbá tegyem. Csakugyan havazott. Ez tudvalevőleg gyakran megesik s azokra nézve, akiknek jó meleg bundájuk van, állítólag egészen mulatságos dolog. Tehát havazott a kis városkában, az emberek nagy buzgón hazafelé siettek s gondosan bezárva otthon az ablakokat, kényelmesen a kályha mellé fészkeltek be magukat.

A néptelen utcán egy ember tűnt elő. Körülbelül ötvenéves volt, az öltözéke vászon, amely a szegény munkások viselnek. Alig tudott járni, csak úgy roskadozott, görnyedten bukácsolva, halálsápadtan s szinte minden lépésénél megpihent, hogy lélekzetet vegyen. Homlokáról a vad hideg ellenére is csurgott a verejték. Keserves küzködéssel elérte a patikát s bement.

A patikus egyszerűen polgármester is abban a városkában. Kiváló ember, aki, ahol csak teheti, jót tesz. De a derek térfü nem sohat tehet, mert nem gazdag s a község, amelyet igazgat, szegény. Szüksős bevételein kívül csak elhunytak csekély alapítványával rendelkezhetik, de ezekhez rengeteg töltetleket fűződnek, amelyek erősen megnehezítik a segélypénzek kiosztását. Az emberiség már csak ilyen volt mindig.

*

A munkás bement a patikába s fájdalomtól elkényszeredett areal leült egy székre. Lihegett és tompa nyögések szakadtak ki a melléből.

— No mi baj, kedves barátom? — kérdezte a patikárus.

— O polgármester ur, — felelte gyöngyhagyan a munkás — félig halott vagyok már. Itt hátul valami kimarjult bennem. Ó, az pokolian fáj.

A polgármester bővebb részletek felől tudakozódott. A beteg nagy kiinnal, szaggatott mondatokban felelt:

— Bognár vagyok, azaz hogy majd itt, majd ott dolgozom a bognármesterekkel, akinél éppen valami kis munka akad. Egy hónap óta *Blondeau* mesternél vagyok... Hiszen ismeri polgármester ur. *Blondeau* utól kosztot, kvártélyt és harmincöt sous napszámot kaptam. Nem sok, de mégis csak jobb a semminél. Tegnap kocsijának egyik kerékét meg akartam vasalni, hát egyszer csak... az udvar, ahol dolgoztam, nagyon sikos volt... és...

Nagy kinlódva tudott csak beszélni, minden szavánál fájdalmasan felsóhajtott.

— És... mikor kalapálom az a bronesot... magam sem tudom, hogy történt, csak elcsuszam... a nehézségek vasbrones rám esett, a től hátrafelé rábuktam egy nagy fatuskóra... és nem tudtam többé felállni. *Blondeau* asszony, aki éppen az ablaknál volt, sietett a segítségemre és kísért be lassan a kamrába. Alig álltam meg a lábamon. O, mennyire fáj! Itt... itt... a csipőmben!... Mikor a mester hazajött... erős lázom volt... „Na”, — mondotta — „mi baj? Nem mulik?” „Dohogy is mulik, ördögadat! Egyre jobban fáj, pokoli módon fáj!”, feleltem én. „Na,

ez aztán szép história!” mondja a mester. „Az hitsem, eltört a bordám!” mondom én, „mintha szétarabolta volna!” Arra azt mondja a mester: „Ostoba fajánkó vagy!...” „O, Istenem, hiszen nem az én hibám!” „Ahhoz nekem semmi közöm! Beláthatod, hogy nem tarthatlak és nem táplálhatlak hiába. Holnap el kell menned...” „El kell mennem? De hát hová? Hiszen menni sem tudok!...” „Az nekem mindegy.” Ezért aztán eljöttem polgármester urhoz, hogy tanácsot kérjek!...

A patikárus figyelemmel meghallgatta a munkást.

— Hát a dolog egészen egyszerű — mondotta. — Maga a gazdája szolgálatában sebesült meg, ugye? Ennek következtében kártalanítással és betegségeinek a költségeivel adósa magának. Így rendel az ugyan a törvény.

— De polgármester ur, a gazdám semmit sem akar adni.

— Nem akar? No, az nem volna rossz! Mintha kérdeznék tőle, hogy akar-e vagy sem. Kell, hogy adjon. Ide figyeljen. Először is el-megy a községi orvoshoz, s adat magának egy bizonyítványt, amely a sérülését tanúsítja. Arra *Blondeau* mesternak békés egyezséget ajánlunk, amelyet ő semmiképpen sem fogad el. Egy hét múlva megidézik és a kártalanításra elítélik. Arra kell számítani, hogy *Blondeau* a polgári bírósághoz fűlebbezi az ügyet. De akármi lesz, annyi bizonyos, hogy maga megnyeri a pert. Erre törvény van, amely ellen senki sem tehet semmit. Sokáig fog ugyan elhúzódni a dolog, de...

A munkás panaszosan dünyögött:
— Jó, jó, de mi lesz velem ez alatt a hosszú idő alatt? Hová megyek? O jaj nekem!... Ugy

lérium képviselője azt kérdezte a delegátus uraktól: „Ugy-e, de szép?” Az urak pedig azt felelték: „Bizon, nagyon szép!” Aligha volt érdemes ezért a sovány eredményért különvonatot indítani Budapestről Örkenyre és vissza. Természetes, hogy tüzérségi tanfolyamot nem lehetett volna tartani a delegátusokkal, de csupán parádéhoz meghívni őket, az sem volt megokolva. Az örkenyi gyakorlat pedig alig volt több egy parádénál, mert e gyakorlatnál tervezett ágyumintáinknak más rendszerű mintákkal való összehasonlításra nem volt alkalom. Nem arról van szó, hogy a hadügyminiszter képviselőjének Örkenyen egy francia vagy egy német gyorstüzelő ágyumintát kellett volna bemutatnia, mert ilyen nekünk nincsen, de magyarázatában ezen államok ágyu-rendszerére kellett volna utalnia és összehasonlítva az idegen államok tüzérségét a mi új ágyuinkkal, határozott véleményét kellett volna nyilvánítani az idegen rendszerek és a mi rendszerünk között levő elvi különbségekről, az előnyökről egyrészt, a hátrányokról másrészt. Csakis ily magyarázat révén jutottak volna a delegátusok azon helyzetbe, hogy új fegyverünkről tiszta képet nyerjenek és lelkiismeretüket megnyugtassák a felől, hogy hadseregünk az új ágyukban tényleg egy teljesen modern, más államok rendszerével a versenyt megálló fegyverrel lesz ellátva. Mert pedig ily összehasonlítás nem történt s ezért úgy a delegátusok, mint a nagyközönség körében nyugtalanság kapott lábra, vajjon új ágyuink szerkesztésében nem maradtunk-e vissza a többi hatalmak hasonló törekvéseivel szemben és óriási összegeket nem-e dobunk ki hiába oly fegyverekért, melyek már nem állanak a modern technikának magas színvonalán. Ehhez a nyugtalansághoz még a napisajtónak néhány ügynevezett szakcikke is hozzájárult, mely különösen a francia új gyorstüzelő ágyu-mintát a világnak legtekintélyesebb fegyveréül mutatta be, melyhez képest a mi új ágyuink szegénytelen ócskavas.

E nyugtalanság lecsillapítása, a felfújt és szakértők előtt értéktelen hírek helyesbítése céljából a következőben kíséreljük meg a francia gyorstüzelő ágyut és a mi mintánkat egymással összehasonlítva, az egyes rendszerek előnyeiről, hátrányairól is világos képet nyújtani.

Most már köztudomású, hogy a gyorstüzelő ágyu működése főleg attól függ, hogyan és mely mérvben sikerül a löveg hátrafutását megátolni? Ez a cél a francia mintánál

oly módon érik el, hogy az ágyúcsövet a lövés után a lafeta felső részén hátracsuszátják, hátrafelé mozgásának megszüntése után pedig a cső magától visszatér előbbi állásába. A lafetan, vagy helyesebben mondván, a mozdony tusán forgatható merev sarkantyú van megerősítve. Mi is a sarkantyút alkalmazzuk, mely az első lövés után beleássa magát a földbe és a mozdonyt fixirozza. Azonkívül a mi rendszerünknel a mozdony drótköteli fékkel van ellátva, mely a kerekeket fékezi, a hátraszökés nyomását pedig a sarkantyúval összekötött „belvillerugók” emésztik fel. A második lövéstől kezdve a francia löveg helyéből el nem mozdul és — álló célnál! — az utánirányzás, sőt az irányzás ellenőrzése felesleges. Nálunk a lövegnek, a második lövés után is, bizonyos csekély mozgása van, tehát az utánirányzás minden egyes lövés után válik szükségessé. Ebből következik, hogy álló célok ellen a francia ágyu nagyobb tüzelő gyorsasággal bír, mint a miénk. Lőgyorsasága a franciák állítása szerint percnként husz lövésig fokozható, mi pedig percnként csak kilenc célzott lövést vagyunk képesek megtenni. A mi újságaink egyikében azt is olvastuk, hogy a francia löveg percnként harminc lövéssel bír. Ez természetesen egy nonsens. Próbáljon csak valaki a legkitünőbb rendszerű ismétlő-puskával percnként harminc lövést megtenni! De mi a percnkénti husz lövést is igen tulzottnak véljük; legalább más államokban a csőhátrafutó lövegekkel végrehajtott kísérletek alkalmával tíz lövést állapítottak meg mint maximumot. Nagyon valószínű, hogy a franciák tényleg — a shrapnel időzítésére és töltésére öt másodpercet számítva — percnként tizenkét lövésnél többet nem adhatnak, tudniillik álló célok ellen. De van-e egyáltalán kilátás arra, hogy valamely tüzérségi lövegeink tüzelési gyorsaságát álló célok ellen fogja kihasználni? Lesz-e egyáltalában álló cél a döntő távolságon belül? Aligha. Ha pedig a cél mozog, akkor a francia tüzérség is kénytelen lesz minden lövés után az irányzást ellenőrizni és akkor percnként alig fog több lövést megtenni, mint mi.

A franciák tehát a legkedvezőbb esetben, t. i. ha ágyuik álló célok ellen működnek, percnként három lövéssel tehetnek többet, mint mi, de ezzel az előnyvel szemben nagy hátrány is áll: fekkészüléküknek komplikált volta. Ez a fekkészülék — a víznyomású fék — lényegében három hengerből áll, melyek közül egyik a víznyomású féket, a másik az előhozó készüléket, a harmadik pedig

a sürtített légtartót foglalja magában. Nos, elképzelhető, hogy az ily berendezés nem éppen nagyon harcszerű. Könnyen előfordulhat, hogy az ellenség tüzelési hatása, kedvezőtlen időjárás befolyása és sokféle más, a háboruban elkerülhetetlen körülmény következtében a komplikált készülék csütörtököt mond, ha pedig ily incidens tényleg megtörténik, akkor az illető löveg nemcsak a csata napján, hanem egyáltalán hosszabb időre nem jöhet már számításba, mert a kár helyreállítása épp oly komplikált munka, mint maga az egész fekkészülék. A mi rendszerünk már egyszerűsége folytán az elromlásnak sokkal kevésbé van kitéve, ha pedig kár történik, az a harc téren is egyszerű eszközökkel helyreállítható.

Kitűnik tehát már fejtegetéseinkből, hogy a csőhátrafutó löveg rendszerétől várt előnyök alig állnak arányban egy oly komplikált rendszer alkalmazásával járó hátrányokkal. De a modern tábori ágyuk értéke nem kizárólag tüzelési gyorsaságtól függ, hanem más fontos körülményektől is, mint például a lövész minőségétől és a löveg mozgékonyaságától.

Úgy nálunk, mint a francia tüzérségnél a shrapnel a főlövedékem. Nálunk a shrapnel töltékgolyóinak száma körülbelül 400, a francia shrapnel csak 250—300 ily golyót tartalmaz; shrapnelünket 7500 méternyi távolságig használhatjuk, a francia shrapnel időzítő beosztása csak 5500 méterig terjed. Ha tehát a francia ágyuk esetleg gyorsabban tudnak löni ágyuinknál, az utóbbiaknak az egyes lövedéke mindenestire sokkal hathatósabb. A francia ágyu a felült legénységgel együtt körülbelül kétezer kilogramm, a mi ágyuink körülbelül ezerhatszázötven kilogramm súlyal bírnak, úgy hogy lovanként a franciáknál legkevesebb 333, nálunk 275 kilogramm vonat téher esik. Feltételezhető tehát, hogy a mi ütegeink hamarabb jelennek meg a harcban és így hamarabb is helyezhetők lövésre kész állapotba, mint a francia ütegek.

Nem megyünk bele részletesebben az összehasonlításba, mert csupán technikai kérdésekkel olvasóinknak terhére esni nem volna szabad. Talán eddig is sikerült bebizonyítani, amit az örkenyi gyakorló-téren vagy elfelejtettek, vagy nem akartak bebizonyítani: hogy új ágyu-mintánk nemcsak helytálló a francia ágyuval szemben, hanem több tekintetben föltölte áll, amennyiben szerkezete egyszerűbb, mozgékonyasága nagyobb, egyes lövéseinek hatása pedig erősebb.

szemvedek, mint egy kutya! Ha ebben a hidegben ma éjszaka az utcán kell hálnom, akkor... Nem, nem, polgármester ur, inkább elemészttem magamat!...

Aggódo hangon tovább próbált beszélni és állhatatossággal igyekezett azon, hogy visszafojtsa a feljajdulásokat, amelyek a fájdalomtól törekedtek ki belőle.

— O polgármester ur, adjon hát legalább írásbeli engedélyt arra, hogy a kórházban fölvegyenek...

— Ez, fájdalom, lehetetlenség, kedves barátom. Maga nem idevaló illetőségű. A kórházban csak olyanokat vesznek fel, akik a községhez tartoznak. Azonkívül választónak kellene lennie és tul kellene lennie a hatvanadik esztendőjén. Ezek mellett a határozott feltevélek mellett tették kórházunk javára az alapítványt. Azokon minem változathatunk.

Leverten hajtotta le a munkás a fejét és tompán meredt a padló kőkockáira. Így szólt egyszerűen:

— Ez nagyon szomorú, polgármester ur. Hiszen egy kutyanak is jobb sora van.

Mélyszéges csend állott be. Egy ember orvosságért jött, aztán mindjárt távozott is. A munkás még mindig a padló kőkockáit bámulta.

Tompa, súlyos fájdalom fekdte meg a szegény ember szívét, mélyszéges, kimondhatatlanul bus fájdalom fogta el egész lényét, s az nagyobb fájdalom volt, mint amikor a fatuskóra bukott s a vasabroncs ráesett. Ez az elhagyatottság érzésének a nagy szomorúsága volt.

Künn sürin hullott nagy pelyhekben a hó.

— Nagyon szomorú dolgok ezek magára nézve — mondotta a patikáros-polgármester. — A maga helyzete semmiképpen sem irigylésre méltó, — folytatta barátságos sopánkodással,

a szemrehányás hangján — miért is nem volt óvatosabb? Miért nem takarékoskodott? Miért használta el minden pénzt?

— De polgármester ur! Az egész pénzemet? Huszonöt sous naponként! Aztán az a gyakori eset, amikor az ember a legjobb akarat mellett sem tud sokáig munkához jutni!

— Igen, igen, ez mind igaz. De... Ha maga hébe-hóba egy-egy csőppel kevesebbet ivott volna, meglelt volna óva az éhségtől és hidegtől és most ápolthatná magát.

— Egy-egy csőppel kevesebbet? Ha magunk-fajta ember iszik, polgármester ur, azt azért teszi, mert sem kenyere, sem husa nincsen, amivel a gyomrát megtöltheti. Egy-egy korty éppen csak hogy megesalja az embert és... ami a fő, melegséget ad. Mihez is fogunk, ha nem volna meg számunkra néha-néha ez a kis felírásulás! De mi lesz majd most velem? Nyomorultan el kell pusztulnom, akár a barom?...

A patikáros tehetetlensége jelül a vállát vonogatta és hallgatott.

— Akkor hát bocsánat... engedelmet kérek, amiért a terhére voltam polgármester urnak...

A legesekeleyebb gyűlölködő mozdulat nélkül, a nélkül, hogy csak egyetlen szemrehányás szóra fakadt volna, nehézkesen feltápászkodott a munkás, s még megtörtében, még halványanban, mint ahogy jött, kitámolygott a hó-borított utcára. A verebek borzongva bujtak a falhasadékokba. A kéményekből magasra szállt a füst a fehér ég felé, amelyről súlyos felhők lógtak le. Senki sem volt az utcán, csak ő, a roskadozó munkás...

Hogy mi lett belőle? Azt bizony már nem tudom!...

KÜLFÖLD.

A krétai fő kormányzó utazása. Konstantinápolyból táviratozzák: György görög herceg krétai fő kormányzó csütörtökön Krétából Pyreusba utazott, a honnan a koronázási ünnepségekre Londonba megy. Hir szerint a herceg innen más államokba is ellátogat. Az utazások során tervbe volt látogatások némi-képp nyugtalanítják a portát, amely azonban még sem szándékozik megújítani a Kréta kormányzására vonatkozólag régebben tett lépéseit, mivel a herceg tekintettel a részes hatalmasságok elutasító magatartására, Kréta annektálásának kérdését jelenleg aligha veheti föl.

A boerok fegyverletétele. Pretóriából táviratozzák: Eddig 15.177 boer adta meg magát, köztük 835 iktoldi felkelő. A Nationalscouts név alatt Vilónel és Cellier tábornokok által alakított, vagy 6000 főnyi boer csapatok e hó 17-én szétoszlának.

Botha, De Wet és Delarey a jövő hónapban Európába utaznak.

A török-szerb határon. Konstantinápolyból táviratozzák: Az utolsó négy nap alatt a török-szerb határon előfordult három incidens következtében, amelyek során két szerb katonát nizam-katonák megölték és néhány szerbet állítólag több alban üldözött volna, Gruics szerb követ a portánál erőlyes lépéseket tett és a bűnsők megbüntetését követelte.

HIREK.

Budapest, június 15.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Június 15-én új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Nász a királyi családban.** A királyi családban történt eljegyzésről a hivatalos lap mai száma élen a következő jelentést közli:

Mária Annunciata főhercegnő 6 os. és kir. fensége, néhai Károly Lajos főherceg 6 os. és kir. fenségének leánya. 6 oszárúri és apostoli királyi felsége magasabb jóváhagyásával jegyet váltott *Siegfried* bajor herceg 6 királyi fenségével.

— **A bolgár fejedelem Pétervárt.** Pétervárról távíratozzák: Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap meglátogatta a krasznojevszi eldi táborát és jelen volt különböző csapatok gyakorlatain. A tábor meglátogatása után *Vladimir* nagyhercegnek reggelt volt. A fejedelem Moszkvába utazott. *Miklós* cár *Stanciof* bolgár diplomáciai ügyvivőnek a harmadik osztályú Vlagyimir-rendet adományozta.

— **Vilma királyné a magyarokhoz.** Nagy betegségeből felépülve, Vilma királyné fejedelmi udvariasággal emlékezik meg azokról, akik betegségük alkalmával szerető érdeklődéssel voltak iránta. A királyné nevében a magyarság érdeklődését *Weede V.* németalföldi követ a következő levélben köszöni meg:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Ő felsége a németalföldi királyné immár kiállott súlyos betegsége alatt nemcsak saját országából, hanem idegen barátságos államokból is a szeretetteljes részvételnek számtalan jelét vette. Egészsége szerencsésen helyreállván, ő felsége élénk köszönetét óhajtotta kifejezni a részvét-nyilvánulásokért és így az ő felségéhez Magyarországból érkezett számos jókívánásra ebben az értelemben érzem magamat indítatva válaszolni. Legyen szabad tehát nagyságodtól a közleménynek tisztelt lapjába való felvételét kérem, maradván kiváló tisztelettel nagyságodnak kész híve.

Bécs, 1902. július 14.

Weede V.,
németalföldi királyi követ.

— **Gróf Lónyay és neje Budapestben.** Gróf Lónyay Elemér és felesége, gróf Lónyay Steánia tegnap este hét órakor Budapestre érkeztek. A gróf pár reggel az egyetemi templomban csöndes misét hallgatott, aztán több látogatást tett.

— **Szerbek urnapja.** Hagyományos fényvel és kezelettel ünnepelte ma a budapesti szerb egyház a görög naptár szerinti urnapját. A tabáni szent templomban *Bogdanovics* Lucian püspök, a zóldfa-utcai templomban *Dumitrievics* Vladimir plébános celebrálta a misét, amely után körmenet volt.

— **A szász király állapota.** Sybillenortból távíratozzák: A király állapota nem változott. Ma este nem adtak ki orvosi jelentést.

— **Országos tanargyűlés.** Az országos polgári iskolai egyesület ezidei rendes közgyűlését július 3—4-ike közt tartja meg Brassóban. A közgyűlés napirendje az eső napon: 1. *Jad* Károly elnök megnyitó beszéde. Üdvözések. 2. *Földes Géza* (Budapest) előadása „A polgári iskolák nemzeti hivatásáról”. 3. *Jakab József* (Dobosina) emlékbeszéde *Töcezy István* választmányi tag lelett. 4. *Krummer József* (Kismarton) előadó javaslata: „A polgári leányiskolák tantervének módosításáról.” Második napon: 1. *Guttenberg Pál* (Budapest) előadása: „A polgári fiúiskolák vonatkozó adatai begyűjtése és ez iskolák érdekében társadalmi mozgalom indítása.” 2. *Hortobágyi Antal* (Budapest) vita-étele: „Az írásbeli dolgozatokról”. 3. *Fekete Benedek* (Hosszatalu) előadása: „A magyar ifjúsági irodalom remekéről”. 4. A polgári leányiskolák tantervmódosítása. 5. *Volenszky Gyula* tükár jelentése. 6. *Miklós Gergely* pénztáros évi jelentése. 7. Különféle indítványok. Közgyűlés után kirándulások lesznek Szinajába, Kovaszánra, Bálványos-Fürdőre, Tusnádra és Segesvárra, ahol a kirándulók megkoszorozzák Petőfi szobrát.

— **Egy tábornok örökségi ügye.** Párisból távíratozzák, hogy a minap a vizsgálótanács elé idézték *Bonnal* tábornokot, aki igazgatója volt a hadi-iskolának és tagja a gyalogsági műszaki bizottságnak. A tábornokot, aki nagyon ismert ember és akivel a legutóbbi német hadgyakorlatokon a német császár is gyakran érintkezett, azzal vádolják, hogy egy örökséget jogtalanul kaparintott magához. Eddig még nem tudni, mit határozott az igazgatótanács de valószínű, hogy *Bonnal* tábornokot rendelkezési állományba helyezik.

— **A spanyolfal.** A gyáva himpellérek spanyolfalak mögül tudnak csak legénykedni. Ma Légrády Károly megszólaltatta az ő spanyolfalát. Butordarabokkal mi nem állunk szóba; a gazdájáról pedig elmondtuk és lennartjuk véleményünket.

— **Damjanich-emlékezete.** Nagy közönség jelenlétében leplezték le ma délután *Damjanich* János életnagyságu mellszobrát egy soroksári-utcai kerthelyiségben, hol a Damjanich-asztaltársaság székel. A hazafias ünnepség a Hymusz elénekklésével kezdődött, melyet a kőbányai Jérfi dalegyet adott elő. A megnyitó beszédet *Szentimrey* Kálmán honvédménházi parancsnok mondta, szép szavakkal emlékeztén meg a nagy vértanúról, egykori bajtársáról. *Donáth József*, *Erdélyi Dezső*, *Vidosfalvy Gyula*, *Nichtenhauser János* és *Virág József* a *Damjanich*-indulót adták elő nagy precizitással. Az ünnepi beszédet gróf *Benyovszky* Sándor országyűlési képviselő tartotta. *Damjanich*ről mint emberről, mint katonáról, mint hazafőről, mint vértanúról emlékezett meg s hazafias szavai mély benyomást tettek a hallgatóságra. Az ünnepi beszéd közben hullott le a szoborról a lepel s mindenkinék osztatlanul tetszett a fehér karrarai márványból faragott emlékmű. A mellszobrot *Siklidy* Lőrinc tehetséges fiatal szobrász készítette. A szobrot elénekklése után *Farkas* Emőd hírlapíró az asztaltársaság elnöke magas szárnyalású, tartalmas beszéd kísérelében megkoszorozta a szobrot, mire a művész-kvartett az aradi vértanuk dalát adta elő. *Várdy* Antalnak a Tizenhárom című költeményét szavaltá el ezután *Batizfalvy* Sirichó Elza, aki az országos színiakadémia tehetséges növendéke. *Erdélyi* Dezső cimbalomművész gyönyörködtette a hallgatóságot *Damjanich* kedvezen nótáinak előadásával. A dalára éneke után *Bauer* Ilonka szavaltá el *Inczédi* Lászlónak a nővér című költeményét meleg közvetlenséggel. *Laranyi* Gyula és *Stodola* János duettje után *Margittay* Béla ügyes Humoreszkiét olvasta fel *Arany* Pál. A kegyeletes ünnepség *Bártfay* Antal elővisszával záródott. A műsor bejezte után társasvacsora volt, melyen a honvédménház ósz lakói is résztvettek. A banketten telköszöntőket mondák gróf *Benyovszky* Sándor, *Szentimrey* Kálmán, *Farkas* Emőd, *Margittay* Béla, *Donáth* József stb.

Damjanich János özvegye a következő levelet intézte a mai ünnep alkalmából *Farkas* Emödhöz:

Igen tisztelt lelkes hazafi! Örömettel meghatott-sággal velem tudomásul az ünnepélyes leleplezését azon vértanú honvédszobrának, ki hazáját imádvá szerette, érte bátran a vértanú halált szenvedte. Ily lélek megrázó jelenetkénél jelen nem lehetek, de lélekben ott leszek és letesszem kegyeletteljes érzésemet a lelkes hazafiakkal. Üdvözölöm meleg érzéssel az agg honvédek parancsnokát, *Szentimrey* honvédfőhadnagyot és az agg honvédek, ugyisint a lelkes rendezőbizottság elnökének és jelenlévő hazafiainak kezét nyujtva jóhosszom: Isten áldd meg a magyart! Kételezetel tisztelettel, Budapest, 1902. június 14. *Damjanich* János özvegye.

— **A háború és a béke háza.** Bloch József államtanácsos egy pavillon építését jelentette be a tavalyelőtti párisi világkiállítás igazgatóságának. A háborúnak és a békének lett volna szentelve a pavillonban rendezendő kiállítás, de a terv sok akadályba ütközött s Bloch végre is lemondott róla. Annál inkább, mert megváltoztatta a tervét s a néhány hónapra tervezett tervet helyett állandó múzeum alapítását határozta el. A múzeum helyét Luzerben szemelte ki s bár Bloch időközben meghalt a múzeum megnyílt. Mondják, hogy Bloch a saját költségé néhany hadgyakorlatot tartatott, amelyekről kinematografikus képeket készítettek és így élőképeket szerzett a jövő idők osztaírói. Ha Bloch életben maradt volna, akkor nem érte volna be ezzel az egy művevel. Szándéka volt Angliában is hasonló múzeumot alapítani. A múzeumban: 1. A fegyverek és ezek munkaképessége hadászat, taktika haditörténet, térképészet. 2. A hadseregek szervezése a tengeri háborúra. 3. Lógyakorlatok. 4. Tábori erődítések és ideiglenes erődök. 5. Állandó erődítések. 6. Történelmi előtti és római erődítések Svájcban. 7. A fegyverek hatása és egészségügy. 8. A vasutak a háborúban. 9. A villamosság a háborúban. 10. Közgazdasági rész. 11. Népjog és béke. 12. Diorámák. 13. Kinematografiai osztály van berendezve. A lucerni múzeum feladata: minden tárgyat a nézőnek bemutatni, ami a hadviselésre vonatkozik. Ahol pedig a háborúról szó van, ott a béke se maradhat lelemlítés nélkül és ezért a békemozgalom is bevonták a múzeumba; így osztályának egyik oldalán a genfi egyezség, a másikon a békemozgalom és a hágai határozmányok vannak kiállítva.

— **A nemzetközi diákkongresszus.** A harmadik nemzetközi diákkongresszus rendező-bizottsága most küldte szét meghívót a külföldi egyetemeknek. A meghívó kiemelt, hogy a magyar kormány erkölcsi és anyagi támogatást nyújt a kongresszusnak, amelyet előreláthatólag szeptember közepén tartanak meg. A tervezett ünnepségek sorrendje a következő: A kongresszust dr. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter ünnepiesen megnyitja. A bizottság a küldöttségek tiszteletére lakomát rendez. Diszeldadás az Operában és a Nemzeti Színházban. Matiné és hangverseny. Velencei ünnep a Margitszigeten. Est a Parkklubban. A főváros lakomája. Busculakomá. Nagy atlétikai versenyeik. Kirándulás Pozsonyba a

mezőgazdasági kiállításra, azután Debreczenbe, Veszprádra és a Balaton mellé.

— **A monakói válás szereplői.** A monakói hercegek válása alkalmából még egyre szállítják az esetben szereplő alakok jellemzésére az adatokat. Külsőjüket mindenekelőtt a következőkben írják le: A hercegné alacsony, karosú, szőke, kedves és szép jelenség, kissé ideges, okos és jó, aki okos emberekkel vagy társalog, mintha barátjai volnának. Beszél és ir angolul, németül, franciául és olaszul. Aki nem ismeri, angolnak tartaná. A herceg ósz, komoly és higgadt. Tudományos kérdésekben szakértő, széleskörű műveltséggel bír. Társalkodásban tartózkodó, félénk és könnyen zavarba jön. Nyilvánvalólag nem érezte magát otthonosan a palotában adott tea-estélyeken. *Richelieu* hercegné, született Heine Alice még nagyon fiatal volt, amikor Albert herceget Londonban megismerte és valószínűleg az uralkodásra való vágyának engedett, amikor rokonai ellenzése dacára elhatározta, hogy újra férjhez megy. A hercegnék elvaszt tanácsadó lehetek, mert a szerződésben harminc millió frank kárpótlást kötött ki magának arra az esetre, ha a hercegné a házasságot felbontaná. Szóval Heine ennyi millió hozományt adott leányának, mely öszeg válás esetén a herceget és a házasságból származó gyermekeket illetné meg. De a házasság gyermektele maradt. Lajos trónörökös a herceg első házasságából származik a hercegné gyermekeit *Richelieu*-nek hívják és mindig idegenek voltak Monakóban. A harmadik személyiség, aki szerepel az esetben, *Lara* Lidor, a házi komponista. Lara szép nagy férfi, fekete fürtökkel, tüzes szemekkel, pompás baritonhanggal és a világfi biztos és határozott fellépésével. Angol-ir származású, de szülei Párisban éltek, hol iskolát végzte, majd Milanóban képezte ki magát zeneszerzővé. Később, noha gazdag rokonai voltak, önéreje támaszkodva, öröadással tartotta fenn magát és hangversenyekben működtött közre párisi és londoni szalonokban. Ily helyen ismerte meg Alice hercegnő. Legutóbb a sokat irigylet és sokat rágalmazott énekes és komponista kissé elhízott és itt-ott már ósz hajszálak ütköznek ki a fején.

— **Halálozás.** Ma délután négy órakor temették el nagy részvét mellett *Hönig* Antal fővárosi kereskedő és hetedik kerületbeli választmányi tag nejét, *Hönig* Antalnét született *Sonnenfeld* Gizellát. A gyászhalálban *Wessburg* Gyula rabbi mondott megható gyászbeszédet, a templomi énekkar pedig *Lazarus* tanár főoktató vezetésével gyászdalokat énekelt. A temetés nagy és részvételű közönség jelent meg; ott voltak a többi közt: dr. *Morsányi* Károly orsz. képviselő, *Eszlary* Sándor VII. kerületi előjáró, *Ehrlich* G. Gusztáv és *Stadler* Károly fővárosi bizottsági tagok, a hetedik kerületi választmányi testületlig és sokan a fővárosi kereskedői körökből.

Özvegy bajjai *Vojnits* Alaósné, született *Vojnits* Etelka e hó 13-án életének 78-ik évében meghalt Szabadkán.

Dr. *Fried* Adólf budapesti ügyvéd ma délután 54 éves korában meghalt. Az elhunyt tagja volt a székes óvárosi törvényhatósági bizottságának, a belvárosi takarékpénztár felügyelő-bizottságának s a belvárosi polgári kör alelnökévé a múlt hetekben választotta. Temetése kedden délután lesz.

— **Rózsatünnepély.** E hó 21-ikén, szombaton tartják meg Budagyöngyben a rózsatünnepélyt. Az ünnepély 6 órakor kezdődik, este 1/2 órákor hangverseny lesz. 10-kor tűzijáték, közben virágosata és kerékpárverseny. A rózsakirálynő *Szofer* Ilonka lesz. A tiszta jóvedelem az Operaház munkásainak nyugdíjalapja javára esik.

— **Az áradás.** Szatmárról távíratozzák: A Szamos-folyó még mindig árad *Krassó*, *Petyén*, *Pálfa*va, *Szamosd*ob és *Vetés* köcsége határai, valamint a szatmári határ egy része víz alatt áll. A vasuti hid építése az áradás miatt szünetel. A vetekekben és kaszálókban okozott károk kiszámíthatlanok.

— **Öngyilkos sikkasztó.** Dr. *Nádas* Bertalan ügyvéd a múlt esztendő végén feljelentést tett a rendőrségen segítéje, dr. *Steiner* Gusztáv Adólf ellen, aki az ügyvéd gondnokságára bízott budai ház jóvedelmét háromnegyed éven át elsikkasztotta. A hitlen ügyvédészed ezután megszökött. Keresették mindenfelé, de nem tudták a nyomára akadni. Eltűnése után pár nappal a sikkasztó levelet írt volt főnökének, amelyben tudomására hozta, hogy a *rossz pajtások és a jó emberek* miatt esett bűnbe, amelynek súlyát nem tudja elviselni és öngyilkossá lesz. A sikkasztó betartotta a szavát, mert ma a tabáni kikötőnél kihalászták a Dunából a holttestét. Az arca a felosztástól ugyan felismerhetlen, de a rendőrség a ruhájáról, terméteiről, a téhérményében levő dr. S. G. monogramról egész biztosan következteti, hogy *Steiner* Gusztáv Adólfal azonos a kitöltött holttest. A törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Mikor a tolonó szivbajos.** *Novotny* Lajos temesvári születésű 27 éves műkösztrist e titoloncolták *Szombathelyről* *Temesvárra*. Ma délelőtt ment át a nyugoti pályaudvaron, ahol egyszerre szivgőres lepte meg. E közben a kabátjából kihullott két ezüst kanál, egy ezüst villa és egy ezüst kés. A rendőr kérdése,

nem tudta megmondani, hogy hol szerezte a fagyvakat. Valószínű, hogy Jopásból erednek. A tolonc járt Komáromban, Sopronban, Győrött. A károsut jelentkezők a kókapitányságon II. em. 71. a. ut. Az egyik kanó on A. V. P., a másikon A. M. betűk, a másikon M. W. betűk vannak bevéve.

Vízvezetési statisztika. Nem éppen időszerű, de elég tanulságos azért az az összehasonlító táblázat, melyet Szabó M. Ferenc a budapesti vízmű-építési végrehajtó-bizottságnak tagja készített s amelyen egymás mellé állítja a berlini és budapesti vízművekre vonatkozó adatokat. A táblázat szerint Budapesten, ahol a lakosság száma 648.104; 51,192,193 köbméter vizet fogyasztanak, míg Berlin 1.739.626 lakójának csak 50,110.753 köbméter víz kell. Berlinben tehát egy emberre 77 liter, míg minden budapestire 216 liter víz esik naponként. A berlini vízművek majdnem 4 1/2 millió forintot jövedelmeznek, míg a budapestiek csak 1 1/2 milliót. A berlini vízművekre 3 1/2 millió forintot költenek, míg a miénk alig kerül 1 1/2 millióba. A mi vízműnk sokkal olcsóbb, mint a berlini, ahol egy köbméter víz hét krajcárba kerül, míg nálunk két krajcár adék. Mindebből a kimutatás készítője azt következteti, hogy Budapest több vizet szolgáltat, mint a háromszor népesebb világváros, amely kétszer drágábban produkálja a vizet, mint Budapest. Budapesten egy főre 11 százalékkal kevesebb vízdió s háromszor annyi víz esik, mint Berlinben és Berlin minden termelt köbméter víz után háromszor annyit vesz be, mint mi.

Ez az összehasonlítás azt is igazolja, hogy egyrészt a berlini vízvezeték jutányossága messze elmarad a budapesti vízvezeték jutányossága mögött, másrészt pedig, hogy a Sprenek és Havelnek algrakkal feltöltött holt latyakjaiból kiemelt hatalmas izű folyadék sem versenyezhet minőség tekintetében a budapesti vízvezeték terményeivel.

A mi vízellátásunk az idő szerint csakis Rómáé mulja felül, amde Róma e hatalmas alkotásokat a világnak rabszolgákkal rendelkező baidani uraitól örökölte; e vízműnek építése a mai viszonyok mellett talán ötszáz millió forintba kerülne.

Cigányzene a Telefon Hírmondóban. Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előzetőnk a Telefon Hírmondó. Nőle orokor megszólal a Hírmondó riadójele s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigányzenék hallhatnak az abnonnessé egészen 11 óráig. E cigányzene átvitt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírmondó. E zeneáttvitel azonban megszakított svenről 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi közléseket olvastatja fel a beszélő újság és fél 10-10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) **Ha öszül a haja,** használja a *Stella*-vizet. Ára 2 K. Kapható *Zoltán B.* gyógyszerárban, Bpest, Szabad-ság-ter.

Thán Károly jubileuma.

Budapest, június 15.

A királyi magyar tudományegyetem diszter-mében ma délelőtti ritka melegséggel és fény-nyel zajlott le *Thán Károly*, a világszerte ismert nagy tudós egyetemi tanárságának negyven-éves jubileuma. A termet zsuioásig megtöltötte a díszes, előkelő közönség, melynek sorában *Wlassics Gyula*, *Plósz Sándor* minisztereken kívül az egyetem valamennyi káránd és a műegyetemnek csaknem valamennyi tanára, a tudományos világ és közéletünk számos kitünősége jelent meg. A jubiliáris ünnepségnek első része a rektor szobájában folyt le, ahol *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter, körülírvé az egyetem tudós tanáraitól, a maga és az egész kormány nevében megköszönte *Thán Károlynak* azt a fényt és dicsőséget, amelyet a magyar tudományra hozott, s azt az óhaját fejezte ki, hogy az ünnepeit tudós még számos éven át munkálkodhassék eredményesen a magyar kultúra érdekében a magyar nemzet javára és dicsőségére.

Az egyetemi tanács tagjai, élükön *Vécsey Tamás* rektorral, bevonultak ezután a diszterembe, ahol lelkes élénzés fogadta őket. Itt *Margittay* egyetemi tanácsjegyző felolvasta az egyetem tanácsának a mai ünnepélyes közgyűléshez intézett átiratát, amely megemlékezően arról, hogy ezeltől 40 esztendővel három pályázó közül *Thán Károly* nevezetlén ki az egyetem rendes chemiai tanszékére, örömmel jöenti, hogy *Thán Károly* anyai dicsőségét és fényt árasztótt rá, hogy az egyetem érdekében áll, impozáns módon kifejezésre juttatni a tudós professzor iránt érzett hála-ját és szeretetét. Ezután a prorektor és prodekan az ünnepeitért mentek, kik percekig tartó taps és élénzés fogadták, mikor a terembe léptek.

Az egyetem tanácsa leszállott az emelvényről s *Vécsey Tamás* rektor szép beszédben fejtekte ki *Thán Károlynak* a vegyészeti kutatás és a magyar chemiai irodalom megalapítása körül szerzett elővülhetetlen érdemeit. Az ünnepeit férfiú — ugymond — nemes büszkeséggel tekintet vissza arra, amit alkotott. Érdemeit az alma mater már 40 évvel ezelőt méltányolta s méltányolja ma is, amikor tanárkodásának ötödik decenniuma küszöbén ez ünnepélyes közgyűlést egybehívta. A hálás alma mater örömmel ült, mert *Thán Károly* tudományának szeretetét mindenkor összekapcsolta az egyetem szeretetével s a tudó-

mányáért reá három dicsőség fényt vet az alma materre is. A rektor ezután átnyújtotta neki az egyetem szentatusának üdvözölő iratát s beszédét így végezte: Annak öröme, hogy négy decenniumon át büszkeségünk voltál s most is veséértünk általás előtünk, meghajltunk előtte az egyetem töréneti multu zászlaját!

A zászlót meghajlították mire barsány élénzés tört ki. *Thán Károly* röviden megköszönte a nagy kitüntetés, mely érdemelt meghajlajda ugyan, de fel-emelőleg hat reá. Hálát mond az Istennek hogy ezt a napot megéne engedte. A szentatus ezután ismét előfoglalta helyét az emelvényen és a rektor bemutatja a beérkezett üdvözölő táviratokat. Üdvözölő sürgönyöket küldtek: a bécsi, prágai, brünni, londoni, lipseai, genfi, ballei, oxfordi, braunschweigi, pisai, páduai, messzinai, zrágrái innsbrucki, gráci, csernovitzi, brüsszei, stuttgarti, szraszburgi, odesszai, beigrádi, milánói, krakkói és más egyetemek. Levélben üdvözölték *Thán Károlyt*: *Wlassics Darányi* és *Láng Lajos* miniszterek *Zsilinsky Államtákar*, *Berzeviczy Albert*, a magyar tudományok Akadémia a kolozsvári egyetem, a pápai és nagykőrösi lógimnáziumok stb.

Most az egyes küldötségek járultak *Thán Károly* elé: A kolozsvári *Ferenc József*-egyetem nevében *Apáthy* dékán üdvözölte hás szívvel egykori tanárát. A József-műegyetem elismerését *Ilosvay Lajos* tolmácsolta, átnyújtva az ünnepeitnek a műegyetem tanácsának díszes üdvözölő iratát. A Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben *Szily* Kálmán lótitár üdvözölte *Thán Károlyt* aki immár negyvenkét év óta tagja a tudós társaságnak s nagyrabesüt tagja az igazgató-tanácsnak. A Természettudományi Társulat üdvözletét *Wartha Vince* elnök tolmácsolta. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület nevében *Béthy* Iskol üdvözölte a jubiláns. A Kir. Orvos-Egyesület elnöke *Tauffer Vilmos*, az egyesület 4000 orvosának nevében üdvözölte az egyesület buzgó tagját. A régi tanítványok hálát dr. *Nurcsán József* tolmácsolta. Az egyetem emereinek jövényeiből a babér- és olajágat *Strachon Nelli* és *Karlutz Valéria* nyújtották át. Műtan még a magyarvári Gazdasági Akadémia küldötte és az ünnepeit asszisztensei is elmondták üdvözölő beszédeket, *Bókay Árpád* orvoscari dékán köszöntötte *Thán Károlyt*, mint az orvosi kar egyetem belöldi disz-doktorát *Medveczky Frigyes* bölcsészeti dékán pedig a filozófiai kar nevében üdvözölte az ünnepeit.

Thán Károly az üdvözlések végén együttesen felelt valamennyire. Visszatekintett a 40 év előtti időre, amikor 25 éves korában elfoglalta az egyetemi tanszékét, mely szeretettel fogadták őt kebelükbe kar-társai, kik közül egyedül ő maradt még életben. Esetelte azokat az ideálokat, amelyeket akkor maga elő tűzött, s amelyeket, ha félig-meddig megkö-elitene sikerült, hálát ad érte az isteni gondviselésnek. Rá-mutatott az önálló chemiai kutatás fontosságára, s kö-szönetet mondott mindazoknak, kik a buvárkodás munkájában segítőleg állottak oldalára. Végül hálá-ját nyilvánította mindazoknak, akik a mai napot ily lényes ünneppéggé avatták, s ígérte, hogy a míg a gondviselés engedi, dolgozni meg nem szünik. A szép ünneppé *Thán Károly* lelkes és tetésével ért véget.

A diszközgyűlés előtt az egyetemi templomban délelőt tíz órakor évrázó hálaadó istentisztelet volt, amelyen jelenvoltak: dr. *Vécsey Tamás* rektor, dr. *Demkó György*, dr. *Coneha Győző* és dr. *Bókay Árpád* dékánok; velük egy padban foglalt helyett dr. *Thán Károly*. Az egyetemi tanácsn kívül ott vol-tak még: *Ilosvay Lajos* műegyetemi rektor, dr. *Früh-lich Izidor*, dr. *Földes Béla*, dr. *Lengyel Béla*, dr. *Szily Kálmán*, dr. *Dollinger Gyula*, *Heinrich Gusztáv*, dr. *Gyulai Pál*, dr. *Reiner János*, dr. *Kapács István*, dr. *Berger Ev. János*, dr. *Breznay Béla*, dr. *Janny Gyula*, dr. *Csillag Gyula* dr. *Pap József* egyetemi tanárok. Az ünnepi nagy misét *Fraszón Mihály* pápai kamarás, szemmáriumi kormányzó celebrálta fényes pápi segédlettel.

A rózsabimbó és a méh.

Éneklendő a „Rózsabimbó és a méh” dallamára,

Rózsanyílás idején

Ezt éneklí lány s legény
Alit tett velünk, Ornagy úr!
Hangos e daltól a táj,
S akinek csak szíve fáj
Ezt éneklí, nyúzsa irgalmatlanúl,
Suszter, pinéer, lakatos,
Özevgy: víg és bánatos
Kocsis, rikkanos, rendőr és zsvány
Szegény, óús, előkelő
Dífnok és képviselő
Embertársának ilyet kíván:

Lennét le rózsá, rózsabimbó,
Lennék én méh,
Mely vígan döngi, döngicsélvé
Száll a méz felé . . .

Zengi oigány, katona,
Verkili, bógó, orgona,
S hallod minden zongorán,
Fojja lajott, k arinét,

Piszton, trombita spinét
Fuj, a reggel, este, későn és korán,
Kávés, kalapos, szabó
Unoka és nagyapó,
Hadnagy, lóhadnagy és kapitány
Menyasszony és vőlegény,
S minden minden más egyen
Embertársának ilyet kíván:
Lennét le rózsá rózsabimbó,
Lennék én méh,
Mely vígan döngi, döngicsélvé
Száll a méz felé . . .

Ezt hallod, ha két a nap,
Ezt, ha jó az alkonyat,
Ébédén és vacsorán,
Ezt susogja csak a szél,
Dajka csak erről mesél,
Ezt ítyüli suhanc az utca során,
Konduktor és vámszedő,
Jókedvű és szenvedő,
Nagyvilági dáma, s úri lány
Koldus, hordár, nebuló,
Akasztott, vízeblő!
Embertársának ilyet kíván:
Lennét le rózsá, rózsabimbó,
Lennék én méh,
Mely vígan döngi, döngicsélvé
Száll a méz felé . . .

Ezt zörög a haraszt,
S eke mögött a paraszt,
Ezt dalolja mind abány,
Iskolásfű, tanár.
Minden ánterpríz-buszár,
Minden úri, finom, művelt szobalány,
A szőlőben a kapás,
A sirásó, hogyha ás,
Zengi mindenki, mindenfelé,
Bokorban a csalogány,
Sárgarigó fenn a lán,
Sőt rózsabimbón maga a méh:
Lennét le rózsá, rózsabimbó,
Lennék én méh,
Mely vígan döngi, döngicsélvé
Száll a méz felé . . .

—pm—

FŐVÁROS.

(*) **Adókiivetés.** A fővárosi adókiivető-bizottsá-gok e héten a következő új helyrajzszámú házakkban összeir: adókiivetésekre vonatkozó III. osztályu kere-szetadójavaslatokat jogiák tárgyalni. Az I. kerületben kedd és péntek kivételével, amikor nincs tárgyalás, a többi napokon a külön meghívottakét. — A II. kerü-leben hétfőn 3720/32—3828 kedden 3830—3900/1, szerdán 3900/1—3958, esütörtökön 3958—3961/27, pénteken 3961/27—4007. szombaton 4009/10—6298. — A IV. kerületben hétfőn, kedden szerdán és esütörtökön 527 hrsz., pénteken 528—531, szombaton 532—535. — Az V. kerületben az első bizottság hétfőn nem tart ülést, kedden 735/35. hrsz. az V. kerületi b) bizottság hétfőn nem tart ülést, kedden 1145—54/1—7/8—1145—54/11-ig, szerdán 1145—54/12a—1155—66/3-ig, csütörtökön 1155—66/4—1166-ig pénteken 1167a—1176a-ig, szombaton 117—1216: a VI. kerületben az első bi-zottság hétfőn 2624—2632-ig, kedden 2633—2639-ig, szerdán 2640—2653-ig, esütörtökön 2654—2665-ig, pénteken 2666—2667-ig, szombaton 2668—2670-ig; a második bizottság hétfőn 2991—92/6—3051, kedden 3052—3065, szerdán 3066—3080, esütörtökön 3081/83—3990/7-ig, pénteken 3090/10—3101/6-ig, szombaton 3102—3114-ig; a VII. ker. az első bizottság hétfőn a külön meghívottakét, kedden 4933—4952-ig, szerdán 4953—4964-ig és a külön meghívottakét, esütörtökön 4965—4973-ig és a külön meghívottakét, pénteken 4974—4981-ig és a külön meghívottakét szombaton a külön meghívottakét; a második bizottság hétfőn 4347/52/b., c., b/31—4353/6-ig, kedden 4353/6—4358/9-ig, szerdán 4358/9—4362-ig, esütörtökön 4362—4373-ig, pénteken 4373—4385-ig, szombaton a külön meghívottakét. — A VIII-ik kerületben az első bizottság hétfőn 5897—5908-ig, kedden 5909—5945/b-ig, szerdán 5946—5965-ig, esütörtökön 5966—6020-ig, pénteken 6030—6050-ig, szombaton 6081—6085-ig és a Rakóczi-teri csarnokbeli árusokét lvs számig bezárólag; a második bizottság hétfőn 7101—7119-ig, kedden 7120—7146-ig, szerdán 7147—7180-ig, esütörtökön a külön meghívottakét, pénteken 7181—7226-ig, szombaton 7227—7240-ig; a IX. kerületben hétfőn 9176—9188-ig, kedden 9189—9197-ig, szerdán 9199—9220-ig, esütörtökön 9221—9246-ig, pénteken 9247—9273-ig, szombaton 9274—9282-ig.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Kúry Klára bucsuja.** Nyári szabadságidejének megkezdése előtt ma lépett fel utóljára Kúry Klára kisasszony a *Katalin* operett nagy és méltó hírre jutott *German* szerepében. A közönség szeretetének és elragadtatásának olyan jeleit bucsuzott a kiváló művésznőtől, melyeknek csak azoknak a talentumoknak jutnak részük, amelyekben a publikum művészi örömeinek legjavát és a színház legfőbb díszét ismeri fel. A nézőtérnek valósággi ünnepi képe volt. A nyári melegben minden zugában szorongásig zsúfolt ház, valamennyi páholyban két anyi ember, mint amennyi benne rendszerint elhelyezkedni szokott. Taps, kihívás nyílt jelenésben és felvonások után számtalan és valami ritka hálás reakció a kisasszony minden öletére iránt. Kúry Klára alakítása ma is pompázott a színektől, a melegségtől és a darab komoly fordulón az erős és nagy drámai tartalomtól. Még a függöny végső legördülésekor is volt gondja a közönségnek arra, hogy a művésznő meglássa, hogy nyarutón, amikor visszatér, ugyanaz a szeretet várja, mint amely most a legmelegebb tünemények közepette utjára elkíséri. A kisasszony szabadságidejének legnagyobb részét munkával tölti idegenben. Még a hét folyamán Prágába utazik és ott is, több más városban is érvényesülést keres magyar szerzők magyar darabjainak. Mindenütt a Katalin operettnel mutatkozik be. Az idegen színházok közönségének nagy érdeklődése mellett tehát társul szegődnek nemes vállalkozásához a magyar publikum legjobb kívánságai is.

**** Utolsó előadás.** A berlini Deutsches Theater vasárnap este lejezte be vendégjátékait a Vigszínházban. Utolsó előadását a *Reményt* játszották. Azzal végezték, amivel kezdtek: a hollandi *Heyermans* megálló hatású drámai életképeivel. Ez a válla a berlini német társaság főösszege. Azokat a drámaírókat magyarázzák legjobban, akik pathosz nélkül, romantikus színpad nélkül, kitűnő megfigyeléssel, erős realizmussal festik az életet. Repertóriumjukban nem szerepel a régi, nagy drámaírók: *Shakespeare, Racine, Calderon, Schiller*. Drámaírók a legmodernebb szellem képviselői; a reformerek, a társadalmajavítók, akik éppen úgy megvették a hagyományos színházi technikát, mint a világot összetartó konvenciókat. Ezekhez a drámaírókhoz vonozódik a berlini társaság, mert bármilyen is megvan az ujnak, a modernnek, a merész igazságnak a szelleme. Távol áll tőlük minden, ami sablon és hatásadászat. A maga hangszerén kitűnően játszik valamennyi, de nem azt akarják, hogy egyes hangszerek virtuozitásokkal elnyomják a többi, hanem azt, hogy a sok különböző hang tökéletes panofóniába olvadjon. Színészeik nemcsak a maguk szerepét játszzák, hanem az egész darabot. Nemcsak magukat, hanem a szerzőt is szolgálják, akinek a gondolatait a legkomolyabb becsapással, a legnagyobb lelkiismeretességgel akarják megtestesíteni. Olyan köztársaságot állítanak előnk, ahol mindenki egyenlő a feladatokat intelligens átértésében és művészi kidolgozásában. Európa minden előkelő színházán dívatos a realizmus, a természetes hangra és gondos összejáratásra való törekvés; de a közös célokban való összeolvadást, a minden kaerködést kizáró művészi fegyelmet, a részletek harmóniáján alapuló összejáratást még a realizmus mai korszakában sem láthatjuk ilyen magas fokon. Ebből a szempontból iteni vendégszereplésük nagy művészi eredményét és üdvös hatását még azoknak is el kell ismerniük, akik a magyarság egységességét szempontról szeretnének Budapestről mindent kizárni, ami a német szónak csinál propagandát.

**** Solymosi színésziskolája.** Solymosi Elek színésziskolájának növendékei ma tartották vizsgálati előadásukat a Népszínházban. Telt ház, bábéredő, virág, taps és megszámlálhatatlan kihívás jutalmazta e szerényen működő iskola igazán jelentős és komoly sikerét. Az iskola évközében áll halat magáról valamit, de amikor meg kell mutatnia, hogy mit végez egy esztendőben a modern színésziskola, akkor kidomborodik Solymosi eredeti egyénisége, pedagógiai hivatottsága és a színházi tevékenységnek minden jele. Solymosi a közönség ma is lelkesen tapsolta, valósággal tüntetett mellette s a hálás növendékek szép babérokosorával lepték meg páratlanul lelkiismeretes mesterüket. A növendékek között sok biztató tehetőség van. A Nebátsvirág Denise szerepében Szilágyi Erzsébet és Balázs Janka meleg tapsot és sok kihívást kapott; Corinna szerepében Magyar Ilona aratott szép sikert. Kétünnög megállták helyüket Solti Károly, Nyilasi Kálmán, Kapásy György, Mály Gerő, Ligeti Bella, Enyedi Imre és Szabó Gyula. A *Paraszt-bécsi* című olasz színműben feltűntetett keltett Sándor Juliska, ugy színházi intelligenciájával, mint igazi drámaiságával és Róza Sándor valóban bevégzett játékával. A sikerhez hozzájárultak még: Szentkirályi Ilona és Nyilasi Mariska, akiknek meglepően szép megjelenése van. Ezután az *Egy kis vihar* című vígjáték következett, melyben Halasi Valéria lepte meg

a közönséget rutinos játékával és kitűnő beszédképességével. Az énekszámok sorozatát Dócsa Anna nyitotta meg, aki először növendék létre szépen iskolázott hangját méris tudta érvényesíteni. Némédi Mátyas mint buffonékes, nagy tapsot kapott ugyszintén Halasi Valéria is, aki igen szépen énekelte Thea beépítést. Ezután Sándor Margit énekelte a *Nobilitás* című és ugy szép megjelenésével mint csinosan előadott dalával nagy tapsot aratott. A Tarka Színház sorozatát Tóth Stéfan és Szilágyi Erzsébet pompás balettelán lejezte be. A *Égny* második felvonásában Némédi, mint Zsigya Sándor Juliska, mint Rózi és Róza Sándor, mint Gyuri olyan erőfeszítést adtak, hogy a lezaryogó ígényeket is kielégítették. E sikerben része volt még Gagóczy Bella, Ligeti Bella, Dócsa Anna, Magyar Ilona, Lang Juliska és Helai Aladárnak. A pitece de resistance a *Szenes leány, szenes leány* című operett volt, melyben egy kész szubrettet ismertünk meg. Ez a kedves, tehetőség és valóban bevégzett képzettségű primadonna-je. Tóth Stéfan. Az operettnel Róza Sándor a mai operettnel harmadszor lépett fel s késztelenlé tette, hogy feltűnően gazdag színpadasi adományait a legszebb jövőt biztosítja neki. Mály Gerő és Solti Károly a komikum terén igaz tehetőségek. A vizsgálati előadás sikere szép bizonyítéka a Solymosi-iskola elismert érdemeinek.

**** Magyar Színház.** A Magyar Színház évadvégi kasszadarabja, A *postásfü és a hinda*, ma esti előadása a darab bécsi szerzőjének, Buchbinder Bernátnak a jelenlétében folyt le. Nagy öröme teltelet a darabjában, mert egészen telt ház nézte s különösen a harmadik felvonás színházi boránja alatt olyan kacagások hömpölyögtek végig a nézőtérben, amelyek veszedelmes fenyegettek a dobhártyát. A boldondarabot, a szerző jelenlétének a tisztelőre, a legboldondabb jókedvvel járszatták is; vezetni, természetesen, a színházi mókák és bolondériák nagymestere, Sziklai, vezetteit. Mint komoly művészi alakítás emelkedett ki *Ledovsky Gizella*, aki a postásfü hűgéből primadonnává lett leányka szerepében vaósságai remekelt. Játéka fiam és temperamentos volt s ugy ezzel, mint gyönyörűen énekelte kerengőjével zajos tapsokat váltott ki a közönségtől. A fiatal művésznőnek a darab szerzője maga tapsolt legjobban, aki személyesen is kifejezte előtte elismerését tényes alakításáért. A tapsokból különben a szerzőnek magának is jutott s meg is jelent a lémpák előtt.

**** Zenetudomány.** A Zenés Magyarország zongora és hegedű zeneművelőitárát most megjelent 12-ik füzet a következő szép zeneművelőket közli: I. Barna Izzó: *Megöltek egy legényt*, banada a „Rozsályi malom” népsziműből, énekli *Elabán*, II. Huber Sándor: Tarka Színház-induló, Bunes Bretl-marsok, Összeállítva a Tarka Színház legnagyobb siker aratott dalából, ugymint *Tekintetes ur*, *Nevelő dal* a „Lotti ezredesi”-ből, *Morchaschant*, *Über Müdel* és *Mary Carey* dalaiól. III. *Lenyel Miska*: *Dal az óráról*, *vig dal*. A havióra készser megjelenés és mindenkor ily változatos és aktuális zeneművelőket közli zeneművelőitárát zenekedvelők figyelmébe ajánljuk.

**** A Fővárosi Nyári Színház ujdonsága.** A budai nyári színház legközelebbi ujdonságából: A *Kereszt jéleiben* című történelmi színműből, amely Nero császár korában a keresztény üldözések idejében játszik, naponta nagy buzgóssággal folynak a próbák. Az érdekes tárgyú darab látványosságával, egy óriási utca a Tiberisz folyóval, Neró trónterme, Berenice fényes boudoirje, Róma pre-ektanusz terme stb. mind olyan látványosságok, amiket ritkán produkál a dekoratív testézet. A pénteki bemutatóra jegyek minden elővételi ár nélkül vasárnap reggel 9 óráról kaphatók a budai színház nappali pénztárában.

**** Eödegaray új drámája.** Madridban a napokban adták először José Eödegaray, a híres spanyol drámaírónak, *Malas Herencias* (Gonosz örökség) című új darabját. Az új Eödegaray-darab erősen emlékeztet *Romeo és Juliára* azzal a különbséggel, hogy a *Malas Herencias* kedvező véget ér, amennyiben iju szerelmest, akit a szülői gyűlölködés választ el, egymáséi lesznek. A darabot a híres spanyol drámaíró hősőn Mária Guerrero-Mendoza társulata adta elő.

**** Schrott esszony nyeralása.** Schrott Katalin asszony a bécsi Burgszínház sokat emlegetett volt művésznője egy bécsi újság híre szerint az idei nyarat ismét Ischben fogja tölteni.

**** Maxim Gorjki német színházban.** A berlini Lessingsgínház jövő évadjának műsorába felvette Maxim Gorjki, a híres orosz írónak, A *kisplóga* című színművét.

**** A Zeneakadémia opera-vizsgálója.** Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia operai tanfolyamát végzett növendékek évről vizsgálata e hónap 16-án, hétfőn este 8 órakor fog végbemenni az Operaházban rendkívül leszállított helysárok mellett. Nagyobb dalművek részleteinek előadásában a következők növendékek fognak szerepelni: Schrecker Matild (Faust: Margaréta), Joksch Irma (Tévedt nő: Violetta), Gröss: Adél (Dinorah), Ambrus Zoltán (Otello: Desdemona), Weisz Erzsébet (Mari, az ezred leánya: Mari) Keller Elza (Protéza: Fides), Vikol Róza (Aida: Amneris).

**** Az Opera Comique ujdonsága.** A párisi Opera Comique a jövő évadban több új dalművet fog bemutatni. Ezek a dalművek Georges Hué-nek *Tudánja*, Xaver Lerrux *Fiamella királynője* és Rayald *Hahn: Karmelita* nő-je. Az Opera Comique igazgatója,

Carrié, ablan is lárodozik, hogy a jövő évadra a nagy operától elszereződtesse *Caté* asszonyt, aki most a legünnepeltebb énekesnője a párisi operának.

**** Vidéki színdíszlet.** Avarói írják nekünk, hogy Zilahy Gyula színtársulata most az új nyári színházban tartja előadásait a közönség óvatlan érdeklődése mellett. E néi életén színművűre vendégszerepelt a színházban és három jeles szerepében a *Lili Püchert*-jában, A *kis színművű* Stanleyében és a *Székmondó asszonnyal* Napo onánban aratott nagy sikereket. *Zilahy* igazgató egymás után hozza színe pompás kiállításával a fővárosi színházak műsoradabait és magas színvonalú egybevárt szép előadásokat produkál a vidék lejegesebb erőiből álló társulatával. A társulat kiválóbb tagjai Zilanyne S. Vilma és Zilahy Gyulán kívül Borostyan Sari F. Csizgaházy Etel, Gazdy Aranka, Halier Irma, Karácsonyi Mariska, Faragi Kornélia, Répássy Gusztá, Szabó Irma, P. Lukács Juliska, Bejezy György, Békés Gyula, Békéssy Gyula, Csiky József, Polgár Sándor, Sarkadi Aladár, B. Szabó József, Maribázy Mikós. Az aradi közönség méltányolja is Zilahy igazgató buzgalomát, szakértelmét és áldozatkészségét állandóan szépen látogatja a színházat. — *Nyiregyházi tudósunk írja: Makó* Lajos debreczeni színgazgató e hó 6-án fejezte be hat hétre terjedt tavaszi szezonját Nyiregyházan. A közönség annyira megszerette a társulatot, hogy a színházat jobban látogatta, mint eddig bármely évben. Zajos sikert aratott a *Kuruc Fejé Dávid*. A darab egyik előadásán maga a szerző, dr. Pongós Samu is jelen volt, kit a közönség lelkes ovációban részesített. Legutóbb az *X. asszony* került színe, melyben *Hahn* Aranka ért el nagy hatást. Az operettelőadások két kedvelte, *Felhő Rózi* és *Aldor Juliska*.

**** Kitüntetés a halálos ágyon.** Megemlékeztünk ró a nagy XII. *Alfonso* spanyol király trónralépése alkalmából a spanyol irodalom több kitűnőségét az általa alapított új rendlével tüntette ki. Ezek közt volt *Vedraguer*, az újabb spanyol költészet és színházi irodalom egyik legkiválóbb képviselője is. A király látványban tudatta a kitüntetést *Vedraguer*-rel, de ez a látvány a kiváló írónak már csak a halálos ágyához érkezett. *Vedraguer* nem tudott többé köszönetet mondani királyának; helyette a barcelonai polgármester közölte meg a kitüntetést.

**** Yvette Guilbert új szerege.** Yvette Guilbert, a nagy kuplénekesnő, mint ismeretes a regényírók sorába lépett egy a „bretti” viadálról merített tavaly megjelent regényébe: A nagy énekesnő most új regényt írt *Vendő művésznők* cím alatt, amelyek közé nyilván nem számítja — magamagát.

Cyrano de Bergerac plágium-ügye.

— Rostand levele. —

Budapest, június 18.

Ismeretes, hogy a chicagói bíróság rásütötte Edmond Rostandra, a *Cyrano de Bergerac* szerzőjére, hogy ezt a darabját Eberly Grosz amerikai színműírónak *The Merchant Prince of Cornwell* című darabjából plagiálta. Az ítélet szerint a *Cyrano de Bergerac* határozott és tagadhatatlan plágiuma Eberly Grosz *The Merchant Prince of Cornwell* című darabjának, még pedig úgy épitését, mint berendezését és helyesleletét. Ugy jellemel, mint öletei, sőt kifejezései is a Grosz-éle darabból vannak eljutajdonítva, ugy hogy meg kellett alapítani a panaszos szerző irodalmi jogának súlyos megsértését. Ennek következtében a bíróság egyszer s mindenkorra betiltja a *Cyrano de Bergerac* minden további előadását és megápitja a panaszos jogát a darab eddigi jövedelmeinek egy részére.

Az ítélet Edmond Rostand-t 300,000 frank tantém-kárpótásban is elmarasztalta, melyből az amerikai író azonban csupán egy frankot fogadott el azt mondván, hogy püret nem anyagi, hanem erkölcsi érdekből indította meg.

Ebben az érdekes plágium-ügyben most megszólalt Edmond Rostand is egy, a *Tempse*z intézett levélben, melyet nyári tartózkodási helyéről, *Etchegorriá*-ból, a *Basses-Pyrénées*-ből intézett a párisi újság szerkesztőjéhez. Ez a levél így hangzik:

Köszönöm önnek, hogy beküldte nekem a cikket, melyről mostani visszavonultságomban különben nem szerezhettem volna tudomást. Négy év óta, amennyi idő óta ez úgy már tart, vonatkozom azt komolyzatosan venni. Ön azt kérdezi tőlem va jon nem akarok-e a chicagói bírósági irodalmi cenzúrára nyilatkozni? *Oh nem!* Amal kevésbé érzem ennek a szükségét, minthogy a francia sajtó nyílt és gyors élesítésével magától felismerte a históriának a szörnyeteg voltát. Ha egyszer idom akad rá talán el fogom mondani ennek az *egy palaki* által elemelt elem csinált pünek a herokusan komikus részleteit.

Amint a nekem beküldött cikkben olvasom, Grosz ur kézirata készer jött Párisba. Először 1879-ben — akkor *tizenegyesztendő* voltam — és másodsor 1897-ben, mikor az én *Cyranom* valamennyi barátom előtt már ismeretes volt. Csak egyet chajtok, hogy annak a chicagói darabnak egy fordítását egyszer végre már kézhez kaphassam. Irok kiadónnak, Fasquellennek, kövessen el mindent, hogy megkeresse és hozza nyilvánosságra.

Addig is kész vagyok beismerni, hogy *Cyrano de Bergerac*ot, a nevét, a hősiességét, a Hotel Bourgonet, Mont-Fléuryt, Ragneau cukrosboltját, Roxanet, akit Cyranó verseit Christan alkjárdó lecsókolt, a holdba való utazást, Arras csornát,

a gascogne-i cadetokat, szóval a mi egész tizenhetedik századunkat Eberly Grosz urtól Csikagórból csement!

S hogy röviden végezzek, beismerem, hogy az én *Romanequessemet* I. H. W. Smithsonról, a Jefferson-Cityből (Missouri) loptam; az én *Princesse lointainemet* T. Giles Trumbull urból Columbiában (Ohio), a *L'Aiglonom* Tom Sambó urból, Springfieldi trubadurból (Illinois), végre a *Samaritanusnőhöz* való eszmét fölisztelőndő Augustus Womacott Hartiordban (Connecticut), egy apokrif bibliájából merítettem. Hozzáteszem, hogy éppen most állok alkudozásban egy virginiai új tetvényessel egy kézirat megvásárlása tárgyában s hogy továbbá egy louisianai ba'utulagnom által egy Jeanne d'Aró-ról, a New-Orleans-i szüziól szülő nagy darabot tulajdonítottam el.

Számos üdvözlattel

Edmond Rostand.

Rostand levelének ezt a kifejezését: „az egyvalaki által ellenem csinált pörnek“, következőképpen magyarázzák: Körülbelül hatvan évvel ezelőtt a párisi *Folies-Saint-Antoine*ben Lucien Desgrague-ot egy *A jóság és a szépség* című vaudeville-t adták. Eberly Grosz darabja állítólag nem egyéb, mint angol eldolgazása ennek a Desgrague-éé vaudeville-nek melyről Grosz azt hitte, hogy Franciaországban régen elrejtették. Rostand abban a véleményben van, hogy amikor a csikagói bírák meghozták az ítéletüket, voltaképpen a régóta elhunyt Desgrague fölött ültek törvényt, asinek darabját Eberly Grosz — elplagizálta.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Numizmatikai Társulat** ma délelőtt tartotta a akadémi közgyűlést Szivák Imre országgyűlési képviselő előnökiésével, aki megnyitói beszédében ismertette a Társulat célját, az érmezet tudományos művelését, az éremgyűjtés s a hazai érmezet érdekeinek előmozdítását. A közgyűlés megválasztotta az előnökséget és a választmányt a következők eredményel: tiszteleti elnök Szivák Imre, elnök dr. Réthy László, ügyvivő alelnök Sziklay Jenő, a választmány tagjai: Babics József, dr. Despinits Péter, Góthi Ede, dr. Pákozdy Károly, Zimmermann Lajos, Kunváry Fülöp, gróf Zichy Jenő, Forster Gyula, Szabó Ferenc, Kiliényi Hugó, Kammerer Ernő, dr. Finály Gábor.

○ **Uj Idők.** A Heidelberg vegyészeti gyár égeése, a Gellérthegy csuszamlása és az elromlott vízvezeték voltak a főváros múlt heti szenzációi. Mindezeket az Uj Idők jól sikerült képekben mutatja be olvasóinknak. Zempléni P. Gyulának, Szigei Imrenek. Tóth Józsefnek. De Caux Minniek az arcképeit, továbbá a Festetics szobor leleplezését és Vágó Pál ünneplését hozza azonkívül. S övégrésében Herceg Ferenc, Horkayné, Molnár Ferenc, Malonyay Deszö, Lyka Károly, Tábori Kóbert, Gergely István, gróf Vay Sándor, Dingha Béla, Zódi Márton, Sardou. Mezzantán és még mások írtak. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kladohivatal Andrássy-ut 10.

○ **A Vasárnapi Újság** június 15-iki száma 21 képpel s érdekes tartalommal jelent meg. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre négy korona.

○ **Leányok és asszonyok.** Tíz novelláját foglalta egy ilyen című kötetbe *Dalios Béla*. A rövid novellák figyelemre méltó és biztató kísérletei a nyilván fiatal szerzőnek. Egy-némelyikben vonzó a mese, érdekesek az alakok másokban meg dicsegetés az elbeszélés közvetlen hangja és a forma egyszerűsége. A csinos kötet a szerző kiadásában jelent meg, ára két korona.

○ **Versék.** Hangulatoss verseit gyűjtöi kötetbe Szepessy László. A versköltet füve 3 korona, díszkötésben 5 korona. Elő lehet fizetni a szerzőnél (Kezpelesi-ut 28. L.)

VIDÉK.

— **(Városi köztvények.)** Fozsonyból táviratozzák: A város mai rendkívüli közgyűlésén bejelentették, hogy a pénzügyminiszter el akarván kerülni, hogy ezzel precedenset teremtessek, nem hajlandó megengedni, illetve megtelető törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjesztésén abból a célból, hogy a város adó- és illetékmentes köztvények kibocsátása után 15 milliót kölesőnt vehessen fel. A közgyűlés ezt tudomásul vevén, felhatalmazta a pénzügyi bizottságot, hogy a kölesőnt ügyében egyik budapesti pénzintézzel a tárgyalást megkezdhesse.

— **(A debreceni székegygyűlés.)** Ma délelőtt tartotta alakuló gyűlést a vármegyeihasz nagytörvényben. *Dobezeki Sándor* országgyűlési képviselő elnökléte alatt. Az elnök megnyitói beszédében lendületes szavakkal vázolta az egyesület hazafias intencióit, azután az alapszabályokat olvasták fel. A tisztikar a következőképpen alakult meg: elnök Pünkösdy Ferenc, társelnök dr. Barta Béla, titkár Baró Géza, jegyző Vanosa György, pénztáros Barta Ferenc és elenőr Gyórfy Aladár.

— **(Vármegyei szemle.)** Miaráról írják, hogy *Kramolin Viktor*, Nyitra vármegye főispánja, most kezdte meg vármegyei hivatalos körútját és első sorban Miarát látogatta meg. Brezován a főbíró üdvözléte után a községi bíró magyar nyelven üdvözölte a főispánt. Miarván az előjáróság üdvözölte a főispánt, akit *Vilacsik János* verbó-kerületi nemzetiségi képviselő Magyar nemzeti kórdárval a mellén fogadtott. *Walasek* magyar nyelvű beszédében eseteit a tótok

hazaszeretetét és biztosította a főispánt, hogy az egyseges magyar haza odaadó fia a tótok és azok is maradnak. A főispán megköszönte a fogadtatást.

— **(Uj közintézmények Makón.)** Dr. *Návay Lajos* alispán elnökléte alatt tartott értekezlet elhatározta hogy *Makón* megyei közkörházat s uj városi szegényménházat épít. Dr. *Meskó Sándor* főispán elnökléte alatt az állandó színház létesítése ügyében tartott értekezlet kimondta az állandó színház létesítésének szükségét.

— **(Felfüggesztett városi tanácsos.)** *Marosvásárhelyről* jelentik, hogy a város közigazgatási bizottsága felfüggesztette *Hintis Károly* városi tanácsost és tegyelemi eljárását rendelt el ellene azért, mert négy hónap óta nem járt föl a hivatalába és többször ismételt felszólítás dacára sem kezdte meg működését.

SPORT.

○ **Kerékpárverseney** Az Olympia Sportegyesület ma ismét egy sikerült és látogatott versenyt rendezett, mely a millenárius pályán folyt le a következők szerint:

I. **Karszlag-verseney.** I. *Bihary*. II. *Löwy*.
II. **Match Bihary és Baumler között.** Ez a verseney volt a legérdekesebb amennyiben a régi vetélytársak mérkőzését mindenki izgalommal várta. Mindkét futamban Bihary győzött, jászva nyert s így a harmadik futam felesleges volt.

III. **Senior térdönny-verseney.** I. *Gergler*. II. *Immergut*.
IV. **Rekord-verseney 1000 méterre.** I. *Gergler* 1:62³ s. II. *Simó* 1:12¹ s. III. *Löwy* 1:12³ s.

V. **Szeccszió-verseney:** I. *Bihary*. II. *Frisch*.
VI. **Fő-verseney.** I. *Bihary*. II. *Baumler*.

Ezután következett volna *Gergler*, *Dietrich* és *Papp* bajnokok match-e 2000 méter távra, azonban *Dietrich* motorját nem adták ki a vasutnál s így hétó este 7 órasor tartják meg az érdekes küzdelmet, melyben a győztes 1000 korona értékű tiszteletdíjban részesül. A vasárnapi váltott jegyek hétfőre is érvényesek.

○ **A bécsi evezős verseney.** Bécsből táviratozzák: A ma déután tartott 22-ik evezősverseneyben a *Pannonia* budapesti evezősegyület megnyerte a Jockey-club díját, az osztrák evezős-szövetség díját, a Fürstenberg herceg-díjat, a regatta tisztelet-díjat és a gróf Harrach-díjat. A budapesti *Nemzeti Hajósegyület* megnyerte az osztrák vándordíjat. A magyarok győzelmet nagyszámban jelenlévő honfitársaik viharos díjzenéssel fogadták.

○ **A nemzetközi díjlovaglás.** Turinből táviratozzák: Ma osztotta szét a király a nemzetközi díjlovaglás díjait. *Pongrácz Arthur* az orosz király tisztelet díjait, *Franz Mario* kapitány az o'asz király díját, *Pongrácz Arthur* kapitány a genouai herceg díját, báró *Picot-Pecaduc* főhadnagy Turin város díját, *Friedrich* Károly lovag főhadnagy a Zootechnikai társaság díját, *Adamovich* főhadnagy Turin város díját és *Farkas Géza* főhadnagy a Zootechnikai társaság díját kapta.

○ **Algi löverseneyek.** Végre-valahára Jupiter pluvius megkönyörült a löverseney tömენტelen barátain és ha borulatot hozott is, de esőt nem. S a kedvező időt a közönség a legalaposabban ki is használta, amennyiben a különvatonatok szinte véres oszákát vitték az üdöhelyekért. S mindez mért történt? Hogy ki-ki nyugodtan elveszthesse kis tőkétjét. Nagy szenzációk nem volt s némi izgalmat csak *Jóvó* kilencszereses kvótája okozott. Különbön pedig csend borult az algi mezőkre. Következik Tata! Ahol valódi lovasok valódi lovakat nyargalnak. A verseneyek eredménye a következők:

I. **Eladók verseney.** Díj 1000 korona. Távo-láság 2000 méter. *Liptay B. Vilelboheneje* (Szemere) első, gróf *Pejácsevich A.* Felletása (Mr. Brooke) második, új. *Davia E.* Jouberte (Czarán J.) harmadik, azután Arany baba, Erköles, Hajas. Totalizátor: 10: 24. Helyreloagadások: I. 50: 60. II. 50: 0.0. III. 50: 242.

II. **Gyömrői akadályverseney.** Díj 1600 korona, távo-láság 4800 méter. *Mravik P. Nyakasa* (Maoban) első *Miguel* braganzai herceg *Geraniumja* (Peczina) második, *Mravik P.* Csaltája (Osuvár) harmadik. Totalizátor: 10: 17.

III. **Svábhegyi díj gátverseney.** Díj 1500 korona. Távo-láság 3200 méter. *Liptay B. Ex-lezje* (Szemere) első, *Marpurgo A.* Mysterye (Szentkereszt) második, *Folkherth J.* Spizbubja (Hagelin) harmadik. Aztán Anita. Totalizátor: 10: 18. Helyreloagadások: I. 50: 56. II. 50: 62.

IV. **Eladók gátverseney** (handicap). Díj 1500 korona. Távo-láság 2400 méter. *Miguel* braganzai herceg *Alfalfa* (Móric) első, Magyar Gy. ezredes *Hamletje* (Fejes) második, *Mravik P.* Nyájasja (Osuvár) harmadik, azután *Contreminneur*. Totalizátor: 10: 41. Helyreloagadások: I. 50: 56. II. 50: 56.

V. **Kétes nyeretlenek eladóverseney.** Díj 1200 korona. Távo-láság 1200 méter. *Jankovich B. Gy. Jóvőreje* (Martinovics) első, báró *Königswalter H.* Alte Wiesele (Smejda) második, gróf *Wenckheim D.* Wunderthätere (Neumann) harmadik. Azután *Embracation*. *Bumlerin*, *Vakmerő*, *Mirauch*, *Üstökös*, *Vanda*, *Larissa*. Totalizátor: 10: 94. Helyreloagadások: I. 50: 92. II. 50: 62. III. 50: 82.

VI. **Juniusi-díj.** Díj 1500 korona. Távo-láság 1600 méter. *Heinschel J.* főhadnagy. *Tosttja* (gróf *Pejácsevich*) első, gróf *Andrássy T.* Adomaja (Hagelin) második, gróf *Orsich P.* főhadnagy *Zsupánkája* (Szemere száz) harmadik, azután: *Menyky*, *Wawel*,

Hogyvót Merész II. Móki, Fuss. Totalizátor: 10: 25. Helyreloagadások: I. 50: 62, II. 50: 93, III. 50: 68.

○ **Kr. kól verseneyek.** A krakói verseneyek mai második napja a következő eredményvel végződött: I. **Krakó-városdíja.** Gátverseney Díj 2000 korona. Távo-láság 2800 méter. Gróf *Siemcuskj Waopanja* (Reimers) első, *Eszelen* (Reichlin) második. Totalizátor: 10: 16.

II. **Wanda-díj.** Walkower.
III. **Kasszó-Handicap.** Díj 2000 korona. Távo-láság 1600 méter. *Draber A. Amrasa* (Southey) első, *Olympia* (Glichrist) második, *Silvio* (Bultord) harmadik. Azután *Elle* se gobe. *Mazagran*, *Ariman*. Totalizátor: 10: 46. Helyreloagadások: I. 50: 116. II. 50: 89.

IV. **Igazgatósági díj.** Díj 4500 korona. Távo-láság 1000 méter. *Geist G. Toimáosa* (Gray) első, *Ismét* (Slack) *Herzdam* (Maino) harmadik. Azután *Widomoso*. Totalizátor: 10: 76. Helyreloagadások: I. 50: 223. II. 50: 71.

V. **Államdíj.** Díj 3400 korona. Távo-láság 2400 méter. *Schindler L. Mizekije* (Baltord) első, *Kordon* (Maino), *Kscamillo* (Southey) boltverseneyben második. Totalizátor: 10: 23.

VI. **Eladóverseney.** Díj 1800 korona, távo-láság 1400 méter, *Mauthner V. Eparsetteje* (Richnovszky) első, *Becsivagy* (Slack) második, *Pojata* (Gray) harmadik. Azután *Rusticos* és *Eva*. Totalizátor: 10: 20. Helyreloagadások: I. 50: 71, II. 50: 126.

VII. **Nyári kísérleti akadályverseney.** Díj 2000 korona. távo-láság 4000 méter. *Zangen J. Balckje* (Reimers) első, *Suhogó* (Koller) második, *Vándor* (Reihlin) harmadik. Azután *Pfunger*. Totalizátor: 10: 24. Helyreloagadások: I. 50: 88. II. 50: 57.

○ **A hamburgi verseneyek.** Hamburgban ma kezdődött meg a jubláris meeting. Az első napon két érdekesebb verseney volt, amelyekben azonban a mi lovaink nem vettek részt. A két futam eredménye a következők:

III. **Silberne Peitsche.** Díj 2000 márka. Távo-láság 1800 méter. *North Britain* első, *Matador* második, *Queretaro* harmadik, azután *Primavera*, *Theodosia*, *Sums*, *Night horse*, *Maimó* 1¹/₂ hosszat nyerve, 1¹/₂ hosszat 3-ik Totalizátor: 10: 41. Helyreloagadások: I. 20: 23. II. 20: 55. III. 20: 21.

IV. **Renard-Renne.** Díj 10000 márka. Távo-láság 2000 méter. *Gossier* őrnagy *Arthurja* első, *Xameto* második, *Poggy* harmadik, azután *Patrizier*, *Laertes*. 1¹/₂ hosszat nyerve, 2 hosszat 3-ik.

○ **A Grand Prix de Paris** Nagy meglepetéssel végződött ma Párisban a *Grand Prix*. Az Orsági diót ugyanis a kancadíj-győztes, *Kizil Kourgan* nyerte meg, míg a favorit, *Itetz* csak boltverseneyben érkezt meg a második helyre *Maximumum*. Futott 11 ló, köztük az angol *Sceptre* is. A totalizátor-kvóta ez volt: 10: 9, helyre: 10: 27, továbbá 10: 17 Retre és 10: 46 Maximumura.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **A nagy-kikindai agitátor politizálása.** *Korn. Arthuri*, a nagy-kikindai pangerman agitátort tegnap fogházbüntetéssel súította a nagy-kikindai törvény-szék. Ezáltal nem a magyar államveszme-ellenes igaz-tásairól volt szó, arra kedden került a sor a szegedi esküdtbírósgás előtt. *Korn Nagy-Kikindai* egy lapban hírdeti mételves es méit s a lapra azt írta, hogy társadalmi közöny, a népek felelősségására. „Azonban igen elévődött a politika mezejére, jöllehet erre kauciója nem volt. Négy ilyen cikke miatt vonta tegnap felelősségre a nagy-kikindai törvénszék, amely kauciónkívül politizálásért két havi fogháza és 400 korona pénzüntetésre ítélte a pangerman agitátort.

§§ **Magyar ügyvéd német föllebbezése.** *Temesvárról* jelentik a Magyar Távirati Irodának: dr. *Kremling* Lajos lefentemplomi ügyvéd, tartalomhoz hová-tiszt, a városnak egy határozatát német nyelven föllebbezte meg a temesmegyei alispánhoz, aki a beadványt áttette az ügyvédi kamarához. A temesvári ügyvédi kamara elhatározta *Kremling* vád alá helyezését mert magyar ügyvéd léte német beadvány-nal megsértette testület méltóságát. *Kremling* a határozat ellen a Kuriához föllebbezett.

§§ **A Konkordia-malom katasztrófája.** Az a borzalmas tüzvész, mely február elején a *Konkordia* gőzmalom elharmaszította s melynek *Similkó* és *Herceg* is áldozatul estek, a büntető járásbírósgást is foglalkoztatta. A tüzrendőri viszálatnál ugyanis ki-tűnt, hogy a malom vizaratóiban kevés volt a víz s hogy a szélkamra mellett lévő tűzcsop rosszul volt felszerelve, ami jelentékenyen hozzájárult ahhoz, hogy a tűz rohamosan elharapozott. A rendőrség ennek következtében áttette az iratokat az ügyészséghez s onnét a büntető járásbírósgáshoz került az ügy *Császár* aljárásbíróhoz, aki tüzvész okozás vétségéért vonta felelősségre *Niedermayer* József ácsmestert, *Katái* Mihály főmólnárt és *Eberhardt* György főgépészt. Az ő kötelességük volt ugyanis arról gondoskodni, hogy veszedelem esetére minden óvintézkedés rendben legyen. A vádlottak, kiket *Vaisz Sándor* dr. védett, kijelentették ma a bíró előtt, hogy sem a vizaratók-ban, sem a tűzcsopban nem volt hiba. A vádlottak tagadásával szemben nem lehetett a kihallgatott tanuk vallomásaiból megállapítani, hogy ezeket valami mu-

lasztás terhelné a tűzbiztonsági intézkedések megtétele körül. Ez alapon az ügyészi megbízott a vádat eljuttatta, de kérte, hogy a bíróság büntetendő cselekmény fenn nem forgása miatt, de az esetleges kibágyas elbírálása végett tegye át az ügy iratokat a főkapitánysághoz. A tárgyaló bírő ezt el is rendelte, így tehát ez ügyben a kihágási tárgyalást a IX. kerületi kapitányságnál fogják nemcsak megtartani.

§§ Egy rendőr tulkapása. Még a múlt év szeptember hónapjában történt, hogy Herman László rendőr a Lánchíd táján egy padon egy alvó embert talált. Felköltötte s be akarta kísérni, de az illető igazolta magát, hogy ő Városváralom címestő-mester, megmondta üzlete helyét, lakását, valamint azt is, hogy átmutatta az ő szakát, azért nyoma el az álom. A rendőr nem hallgatóra, hanem kijelentette, hogy majd bekíséri a kapitányságra, igazolja magát ott. Útközben betétek egy rendőrszobába is. Herman ott sem fogadta el az igazolást, hanem hurcolta tovább a címestőt. A Bomba-terem végre találkoztak Kiskó István rendőrrel, aki szintén igazolta Városváralom kitért, ám Herman nem engedte. Ebből nagy botrány kerekedett, a nép összecsozdult s Városváralom is kényszeren volt bérkocsiba ülni, bemenni a kapitányságra, ahol igazosá utáni tüstént szabadon bocsátották. A megsértett ember elégtételt a büntető törvényekhez fordult, amely ma tárgyalva az ügyet s Herman László rendőrt, Kiskó rendőrt tanu kihallgatása után személyes szabadság ellen való vétségért száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész megnyugodott a panaszos azonban főbebotott. Herman László rendőrt már egy ízben azért, mert egy levelezőlap-árust megvert, egy hónapi fogságra ítélte a törvény-szék, a királyi tábla azonban akkor fölmentette.

TÁVIRATOK.

Róma, június 15. Sirakusában tegnap éjjel földalatti morajlól kísért erős földrengést észleltek. A lakosság nagy izgatottsággal fogta el, több család futva menekült a házakból. A földrengés károkat nem okozott.

Páris, június 15. A lapok jelentése szerint a vizsgálóbíró tanács végzése Bonnal tábornokra nézve minden tekintetben kedvező.

Nápoly, június 15. A közúti vasutársaság személyzete sztrájkba lépett. Csak kevés kocsik közlekedik.

München, június 15. A müncheni germán múzeum 60 éves jubileumát ma nagy részvétel mellett ünnepelték meg. A régens-herceg a múzeumnak ajánlódokta a Mesterdalnokos eredeti partitúráját. Jelen volt dr. Studt orvos kultuszminiszter is. Számos ünnepi beszédet mondtak.

Athén, június 15. Hír szerint Miklé's görög herceg eljegyezte Helene Vladimirovna nagyhercegnőt.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

Budapest, június 15.

A június havi változó időjárásban a vetések — mint a gazdasági tudósítókna a földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentései konstatálják — meglehetősen gyarapodtak. A fejlődés általában kielégítő és a várható eredmény biztató. A vetések állapota június 10-én szakmunka a következő volt: *Buza* 5 577,378 kataszteri hold bevetett területről 41,189,800 métermázsra várható, míg tavaly csak 38,727,992 métermázsra termett. *Rozs* és *kétszeres* 2,004,460 kataszteri hold bevetett területéről 12,955,500 métermázsra terméssel biztat, míg a múlt évben csak 11,822,322 métermázsra termett. *Árpa* 1 790,940 kat. hold bevetett területen 11,668,400 métermázsát ígér, tavaly 10,901,312 métermázsra volt a termés. *Zab* 1,738,227 kat. hold bevetett területéről 10,657,100 métermázsra hozamot ígér, tavaly 9,582,208 métermázsra termett.

Az őszi buzavetés ezúttal is elég sokat, sőt néhol nagyán szépen gyarapodott. Mindazáltal több helyen a bekövetkezett túlságos erős csapadék rontott is az állapotot, annyiban pedig, hogy a kövőbb vetés részben megdőlt és vihar következtében néhol összekuszálódott. A gyakori jégeson kívül, a rozsdás is terjed és pusztít, habár még leginkább csak a buza levélzetén és kisebb részben a buza szárán mutatkozik. A buzavetés nagybágya kalászat már kihányta; a kalászok szépek; a virágzás a sík vidékeken meglehetősen kedvezően folyt le. A porüszög szörvényszen elég sok kárt okoz, főleg az Alföldön. A számbeli adatok szerint az őszi buzával és kis részben tavaszi buzával bevetett terület kitért 5,877,378 kat. holdat. Kataszteri holdankint remélhető, az idő szerint, mintegy 7 métermázsra és így a várható termés eredmény megközelítőleg 41 millió métermázsra körül fog ingadozni. Kataszteri holdankint 7 métermázsra és részben azonosjelű eredményre számítanak: Esztergom, Nyitra, Pöszöny, Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Borsod, Bekés, Hajdu, Arad, Csanád, Temes, Torontál és Brassó vármegyében.

Az őszi rozs a kedvező szalma- és kalászfelődés és végül a csaknem általában kielégítő és jó virágzás következtében és esősek mellett is most már nagybágya kielégítő és részben jó termésre nyujt kilátást. Valószínű, hogy országos átlagban az őszi rozs és a kétszeres jó közepesen fog fetni. Használóan a buzához aránylag véve legjobban áll a rozs a Duna jobb partján, illetve a kevésbé fontos rozstermelő vidéken, a Tisza-Marosközön; elég jól áll a Duna-Tisza közén és meglehetősen közepes-termetű igr a Királyhágón túl részeket kivéve az ország többi vidékein. A rozs szemképződése is általában kielégítő és így nagybágya jó kvalitásra számítanak a gazdák. Az őszi rozsszal és kétszeressel bevetett területet a 2,004,450 kataszteri holdra becsülik. Országos átlagban remélhető kataszteri holdankint mintegy 6-5 métermázsra őszi rozs és kétszeres és így a várható összes termés 12-13 millió métermázsra takarítható.

Az őszi árpa fejlődése, bár az üszög néhol sok kárt okozott, általában kielégítő és néhol jó. A tavaszi árpa fejlődésére és a kalászok képződésére a mostani nedves időjárás általában jó hatást gyakorolt. Az árpával bevetett területet a központi statisztikai hivatal 1,7 0,940 kataszteri holdban alapította meg. A várható termés-eredmény országos átlagban és kataszteri holdankint mintegy 6-5 métermázsra becsülhető. Legjobban áll az árpa a Tisza-Maros közén, a Duna-Tisza közén, a Duna jobbpartján, a Tisza balpartján és a Duna balpartján. Kevésbé jól, sőt néhol gyöngén a királyhágóntúli részeken és a Tisza jobbpartján.

Az ab meglehetősen sokat javult de inkább csak a sík vidéken, míg a felvidéki, különösen észak-nyugati részeken és néhol a Királyhágón túl is, nagyon el van maradva. Remélhetőleg azonban az utóbbi esős időjárás már itt is javított az állapotot. Legszébb fejlődést mutat a Duna-Tisza közén és a Duna jobbpartján, továbbá a Tisza-Maros közén leggyöngyösek pedig a Duna balpartján, a Tisza jobb- és balpartján és végül a királyhágóntúli részeken.

A repce aratása az Alföldön folytatásban van, sőt néhol már a cséplés is megtörtént, nagybágya gyöngye eredményével.

A kukorica a melegebb időjárás folytán szépen javult és előbbi halvány színt jórészt sötétebb zöldre váltotta. A vetés fejlődése azonban az évszakhoz képest még nem kielégítő, nagybágya egyenként és gyöngre. Az előzőleg elpusztult és új maggal pótoló második vetés jól kelt.

A burgonya fejlődésének a melegebb, helyenként esővel váltakozó időjárás szintén kedvezett. A késői fajtakapálása folyamatban van, a korai fajtákat töltő-gétek, részint már ezt is bevégezték. Az előző tulajdonos időjárásról megromlott és új gumókál pótoló üte-tések csak most keltek. *Len* és *kender* némely vidék kivételével elég sűrű, de alacsony növésű. A gyom erősebb föllépése és rovarokká károk lelő helyenkint panaszok merültek föl. A dohány kiültetése, főleg a korábbi ültetés hiányainak pótlása végett még folyamatban volt. A kiültetést pa árták, a legutóbbi ültetések kivételével, jól megeredek. A korábbi ültetéseket kapálják. A cukorrépa és takarmányrépa fejlődését az utóbbi meleg időjárás előmozdította, a vetés állapota csekélyebb kivétellel eltekintve, kedvező. A második kapálást és ezrelést nagyrészt bevégezték. Helyenkint rovarok okoznak kárt. A szőlő fejlődése az erdőterületi vármegyék és a tavaszi lagyok által megkárosított vidékek kivételével, általában kielégítő és jó eredménnyel biztat. A kapálást, kötözést és első permetezést nagyrészt bevégezték, néhol másodszer kezdenek permetezni.

Az idén is, tán még jobban, mint a múlt évben, nagyon abnormalis időjárás uralkodik és a mellett a rozsdá terjedése is lenyeg, így a legkiválóbb gazdának is nagyon nehéz feladat, csupán kisebb területre nézve is, helyes becslekbe bocsátkozni, természetesenek tünethet fel tehát, hogy még nehezebb az egész ország területére kiterjedő olyan előzetes termésbecslésben megállapodni, amely a valóságot egészen megközelíti és amelyről biztosan állítani lehessen, hogy azt a végleges termés is igazolni fogja. Ezért ezt a becslést a jelen időpontban még csak fenntartással lehet fogadni. A mostani teljesen hozzávetőleges becslésnek tekinthető adatok is csak június 10-éig vonatkoznak; e nap óta is, amint ez tudvalevő, igen gyakoriak a kődök, záporok jégesők és felhőszakadás, mindmégolyan csapás, amely a legjobb reményeket is megüszíti, ami sajnos, több vidékről máris elmondható és így az ilyen abnormalis időjárásban el kell készülnie lennünk arra is, hogy aratásig a terméskilátások még lényeges módosulást szenvednek.

Szeszüzet. (A Budapesti Napló tudósítójától) A szeszüzet helyzete napról-napra rosszabb; benne vagyunk a nyári hónapokban, azonban még mindig a régi ültetésekről lehet beszélni. Ezt leginkább a fővárosban, a szeszüzet központjában lehet érezni, ahol a viszonyok — a felszaporodott készletek miatt — valóban kétségbeesítő. Hogy a mai helyzetnek csak az árak nagymértvű esése lehet a következménye az mindenki előtt bizonyos, bizonytalan csak a bekövetkező áreszkkenésnek az időpontja.

Mai jegyzések: nyersszesz finomított részére 35 $\frac{1}{2}$ —36. finomított szesz nagyban: 143—143 $\frac{1}{2}$, kicsiben 144—145 denaturált szesz nagyban 81—81 $\frac{1}{2}$, kicsiben 82—83 koronával hordóval együtt helyben. **Denaturált szesz.** (Kálmár Sándor jelentése.) Miután a készletek eskontingensen megrasapáltak, a kínálat a leolyt héten nem volt oly sűrűs és e tény az üzletne're annál is inkább kellemes befolyást gyakorolt, mert ugy palakozott, mint hordóárban a logyasztás kielégítő volt. Az érdeklődés hosszú lejáratu kötésekre változatlan jó, de nagybó

üzletek nem jöttek létre, mert a határidőre szóló árkövetelések jóval magasabbak a napi jegyzéseknél. Mai nagybani jegyzések azonnali szállításra 31 60—32 50 K., egy éven belüli történő elszállításra 32 50—33 50 K. pr. 10,000 literfor, ingyen barreiban, a budapesti álmomásokra szállítva, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelok 1 koronával drágábbak.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Kenese. Az illetékes kerületi posta- és táviratigazgatóságokhoz kell folyamodni, a tantolyam képesítési bizonyítványával és születési levelével. A folyamodvány bélyegköteles, a mellékletekkel együtt.

211.619. számú előzetes. Múltóztassék ujból s ezúttal a ánlottan irni biztosan megkapja a választ. Kérjen egy iskolai értesítőt is, amelyben a főveléi föltételei részlesen megvannak. Azt tudjuk, hogy négy középiskolai osztályljal is fölveszik a fut.

K. L. Budapest. 1. A polgármesteri hivatalhoz kell folyamodni. 2. Melléklendők a születési bizonyítvány és hatóságig igazolása, hogy 5 év óta a fővárosban lakik s a köztelviselésben résztvesz.

Dugonéi. „nem éles” helyesb. **V. M. (A boldogság országa.)** Ugyes parabola, hiányzik azonban belőle, ami a mesében vonzó és érdekes. Ezért nem közölhetjük.

Anna. Semmi küömbég sincs a kettő között a mai nyelvhasználatban.

B. J. Pajmok. Nem tartozik megengedni a változást, sem záras után — időtve, hogy ez szabályszerű időben történt — kiszölgálni.

211.738. számú előzetes. Az intézet Budapestén, VIII. József-körút 13—15. szám alatt van és *Scutellj* Lajos vezetésé alatt áll. Az állam csak segítéje. A főveléi föltételeit megtudhatja nevezett igazgatótól.

Cs. J. Breznobánya. A kérdézet intézetet üzleti információkat szolgáltat. A címzésre elegendő a név, a posta megtalálja. Egyebekről a kiadóhivatal magánlevelet ír.

Régi olvasó 336. Címe: VI. Andrassy-ut 10., az Uj Idők szerkesztőségében.

V. Á. V. Olyan orvosságot még nem produkált a tudomány.

A KRONDORÉI A LEGJOBB NYÁLKAOLDÓ GYÓGYVIZ.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztályozásért fölrakottja

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapírokat és állampapírokat a napi áron, elad sorsjegyeket részletfizetésre, ellenőri a sorsjegyek huzását, beváltja a kisorsolt sorsjegyeket és az esedékes szei-venyeket. — Pénzkölcsönt nyujt mindennemű sorsjegyekre és értékpapírokra.

Napirend.

Napról. Hétfő, június 16. — Római katolikus: Reg. Fer. — Protestáns: Justina. — Görög-orosz: (június 3.) Pünk. h. — Zsidó: Síván 11. — Nap kelt: 3 óra 47 percek. — Nyugszik: 7 óra 42 percek. — Hold kelt: 3 óra 22 percek délután. — Nyugszik: 1 óra 2 percek éjjel.

Pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órai este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár. Nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.
Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig és délután 2—6 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 18.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

As Akadémia Goethesobája nyitva délelőtt 10—12-ig.
Múzeum könyvtár délelőtt 9 óráig 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óráig 7 óráig.
A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és kérdőnyújtóteménye (II. Oszlóp-utca) nyitva délelőtt 10 óráig 1 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó-osztálya (Váci-körút 32. sz.) délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 3—6 óráig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, kőnapokon délelőtt 9—2-ig, vasár- és ünneppnapokon 9—12-ig.

As új országos háziparancsok és lépcsőháza, délelőtt 9—6 óráig, 1 korona belépődíj mellett.

Mentőegység helyiségei Markó- és Sölyom-utak sarkán, reggel 8 óráig este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-úton délelőtt 7 óráig 12 óráig és d. u. 2 óráig 7 óráig.

Állatkerti Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniszter: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig.

Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmiforténeji gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új levetésesség arisztásokat is eszközöl) a Városliget iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
Az országos magyar kir. zeneakadémia operai tanfolyamának
évvégi vizsgálatá.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
Gringoire.
Utána:
A csók.

Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta Dóczi Lajos.
Személyek:
Fernando Mészáros Sobrius Vizvári
Sever Pálfy Maritta Gerő
Adolár Horváth Navarrai Kőrösmerei
Fidilio Egressy Cataloniaik Faludi
Angela Paulayné Szolga Paulay
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
A postás fu és a huga.
4 felvonásos bohózat, énekekkel. Irta: Buchbinder Bernát. Magy. színp. alkalmazzák Sziklai és Faragó.

Személyek:
Dr. Csipkés Hídvéghy Gódroghi Géza Palásthy
Báró Szaftinicz Boross Szinai Imre Borbély
Vankai Endre Sziágyi Felbó Mukli Sziklai
Almay Milla Margó Klári, a huga Ledófszky
Bajkerti Lili Sziklainé Szőke H. Mátrai
Merényi Ákos Deli Manóczy S. Iványi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
A zsába.
Bohózat 3 felvonásban. Irta: Hennequin és Duval. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:
Barisard Góth Lehuchois Balassa
Colotte Pécsi P. Zenobia J. Kürti
Leclapierné Nikó L. Théodore Tanay
Marcnelle Hegedűs Sophie Bálint
Suzanne Haraszthy Casimir Győző
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
Kin-Fu
vagy: Egy kínai ember kalandjai.
Látványos színű dalokkal és táncal 6 képben. Jules Verne „Egy kínai viszontagságai Kinában” című regénye után írta Faragó Jenő és Márkus Géza. Zenéjét szerezte Barna Izsó.

Személyek:
Kin-Fu Szirmai Ping Nagy M.
Wang Deli Pang Delliné
William John Németh Pitti Sing Tallán
Le-u Dóri Osiu Kaposi
Nan Kápolnai Kin-Fa-Lo Kovács K.
Szun Kovács Jin Kiss M.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
A sport.
Kezdeté 7 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
Rip van Winkle.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. június hó 16-án.
Gyöngyi Izsó vendégfellépéssel.
Házassodjunk!

Eredeti énekes bohózat 3 felv. Irta Dr. Guthi Soma.
Kezdeté 7 óraker.

Ós-Budavára.
Nyitva esti 6 órától reggeli 4 óráig.
Egész új varieté-műsor
The 4 Citron's, olimpiai játékok. Deltoroll trió, kiváló zenészek, Troupe Wolkowicz hírneves orosz dal- és táncospart, Jean Farvinesou román tánc- és dallamrészlet, a 10 kreol női szépség és a többi remek új szám fellépéssel.
E. PRANDI mech. színháza.
Színpad kerül: „Volenoze” nagy balett.
Kittinó zenekarok.
Pazar világitás. Kittinó zenekarok.
Amerikai lovadás. Sok más szórakozás.
Belépődíj 60 fillér, gyermekek 20 fillér.
Kedvezményes jegyek minden tiszteletben.

BLUZOK. Egyedüli kizárólag BLUZARUHÁZ
Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz.
Fehér ajour battistából 1.50-1.60, sepih kemény apró gallérral 1.25, sejből 4 fittal. Szalag és csipke kőzíműre ajourral 1.00-1.10. Olajfestett sejből 600 7.50.

Saját műhely! Szabott árak!
Vidőkre csak utavétellel, nyak, mellbőleg és ujjahossza elengedő mérték. Meg nem felelő árakat visszavesszünk. Június 8-ától, augusztusig vasár- és ünneppoknapok zárva.

15332. számú
„Berendezések dinamogépek hűtésére”
című, 1898. július 31-ről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szíves ajánlatok „W. L. 3860” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs I., Seilerstraße 2. intézendők.

Megelőző sikerről alaposan és hivatalosban zavarás nélküli gyógyít
minden titkos betegséget
és annak következményeit, sok évi kórházi és magánorvosi tapasztalat alapján és Janet, Ullmann, Giljon, Didaq sat. legjobb gyógymódot alkalmazás mellett, a nem és bőrbetegségek előnyösen ismert speciálisa
Dr. Füredi
Váci-utca 12, volt kórházi oszt. főorvos, járási-, katonai- és ker. pénztári főorvos, a cs. ott. meddő-lérendő lovagja sat. — Kittinó eredménye különben idült bajokkal, agyregényű fertőzések, léleg- és hágergél-, ugyancsak mindennemű bőr- és női bajokkal. Górcsói és vegyi vizsgálat. Levél után, biztos gyógyszer; gyógyszer-kérdő kivételre gondoskodik. Különösen a bejárati, hólyaggyekek elküldöttét várdermek.
Reklám: 9-4-ig este 7-8-ig 1V., Váci-utca 12.

Hölgyek vásárolnak
Igen előnyösen maradékok árúházában, VII. ker. Károlyi körút 8, az udvarban (Hedik-Barkóczy-féle házban). Állandó nagy maradékvásár a legújabb és divatos ruháknak, bőrl, selyemárakból, cédra, pamut- és damasztárakban, ezüst-györgy szobori árak mellett. Meg nem felelő árak visszavételnek és a pénz visszaadatik.
Virágnyelv.
Minden ismert virág jelentőségét meg van írva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állított össze. Ára szíves küldésben 30 fill. Az őszeg elzárás beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrassy-ut 21. sz.

BAYER-féle MAGYAR TURISTA-TAPASZ
yükszem-, bőrkéreg- és bőrkeményedés ellen biztosan és gyorsan ható szer.
I eredeti tüköres 80 fill. 30 korona beállítás után bérmentve küldi az egyedüli készítő a
„Vöröskereszt gyógyszerterá”
Budapesten, VI., Andrassy-ut 84.
Kapható gyógyszerárakban és drogeriáknak.

Kitüntetve
14 éremmel, 24 év óta kitüntetésben bérelt a Sziaády Antal-féle
Hungária
kávé-különlegesség,
mert a legjobb, legolcsóbb, legitalosabb és legégszőségesebb kávé, pótlakévé nélkül készül. Dr. orvosok nagyon ajánlják, mert táplál és nem izgat. Sok ezer elismeréssel. Kittinó gyermekáptápszert. Egy kilo ára 1 ftt 20-30 kilogramos postacsomag bérmentve 8 ftt 50 kr. Sziaády Antal-féle Hungária-kávé-különlegességnek gyártó Budapest, Andrassy-ut 86. Irodá és szétküldési foraktar: Hold-utca 13. Kapható minden jobb füzéretelben.

Sérvben szenvedők!
Ingyen és bérmentve küldök minden érdeklődőnek a servek keletkezése, kezelése és gyógyítására vonatkozó tudományos ismereteket. Bővebb

KELETI J.
porciósai műintézet és cs. és kir. szab. sérvűgyásrában Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Oly uraknak, kik kegyelmes és eszedes ottint, világos és ferugmentes oicso szobát, gyönyörűen berendezve, külön bejárattal ohajtanak, ajánlható a Sandor-utca 30 E. I. 13. sz. alatti. Kittinó és pontos kiszámítás. Azonnal kiadó.

Készpénzkölcsön Földbirtokokra
a becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében 15-60 évi törlesztésre. Hatalmazzal birtokos és teleknyomvi kivonattal kitételező be.
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, tulaj. a G. U. R. E. Rt. nevében.
Budapesten, VI., Váci-körút 30. szám.
Fennállása óta közel 200 millió koronát meghaladó kölcsönöket konvertált.
— Alapított 1890-ben. —

DEÁK FERENCZ MUNKÁI
DEÁK FERENCZ EMLÉKEZETE.
E közős cím foglalta össze két vastag kötetben a nagy államférfi összes munkáiból kiválogatott gondolatokat és a hazai bölcsenek leveleit. E két kötet a legkiválóbb tanulmányt jobban megvilágítja Deák Ferencz nagyságát, politikai egyéniségét, partán életművészetét, vezérelvét, lelki világát és pártalanni nemesszívét. Az I. kötet címe: Gondolatok. A II. kötet címe: Levelek. A két kötet ára dombornyomással 22 kor. 40 fill., fűzve 16 kor. Egy-egy kötet ára külön-külön 11 kor. 10 fill., fűzve 8 korona. Minden kötet önálló egész.
Megrendelhető a
LAPTEL RÓBERT-FÉLE
— (WODIANER F. ÉS FIAI) —
császári és királyi udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrassy-út 21.

Közlemény.
A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r-t. igazgatósága közhírré teszi, hogy a Budapest—Visegrád és Dömös között a Kisudánny fenntartott hajóárakokra nézve f. e. június 22-étől kezdve a nyári menetrend lép életbe, a mely szerint a Kisudánny hajók péntek kivételével naponként háromszor fognak közlekedni és pedig a következő menetrendben.
Felfelé: Lefelé:
I-ső járat. I járat.
Indulás Budapestről péntek Indulás N.-Marosról péntek kivételével naponként d. u. 12 ó. 50 p.
Érkezés Nagy-Maros déli 12 ó. 35 p.
Érkezés Budapest d. u. 3 ó. 35 p.
Ezen járatban a gőzös csak Nagy-Marosig közlekedik.
II. járat. II. járat.
Indulás Budapestről naponként d. u. 2 ó. 20 p.
Érkezés Dömös naponként este 6 ó. 20 p.
III. járat. III. járat.
Indulás Budapestről péntek kivételével naponként d. u. 5 ó.
Érkezés Dömös este 9 ó. 10 p.
Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy az első járatban Nagy-Marosról Budapestre d. u. 3 óra 35 perckor érkező gőzös a vásárcsarnokhoz nem megy le, azon tehát vásárcsarnoki árut szállítani nem lehet.
Budapesten, 1902. június 12.
Az igazgatóság.

A „Közgazgatási eljárás egyszerűsítéséről” szóló törvényjavaslat, melyet a miniszterelnök, m. kir. belügyminiszter ur ó nagy-méltósága a törvényhozás elé terjesztett, rövid időn belül törvényyű lesz.
E törvényjavaslat a vármegyei, törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városi, valamint a községi pénzügykezelés és számvitelben, az eddig fennállott rendszert lényegesen módosító irányelveket tartalmaz. A beállandó változás nemcsak magán az irányelveket jelző rövid törvényen, hanem ennek részletes végrehajtási rendletein fordul meg. A pénzügykezelés és számvitel tárgyában kiadandó részletes szabályzatok XX. t.-ezikkelben s ennek végrehajtási utasításában letett szabályait; ezekkel harmonizálniok kell, ugyannyira, hogy ezeknek ismerete nélkül, okaik, következményeik s használatra alkalmas alakban adja az érdekeltek rendelkezésére.
Az alább megjelölt munka az egyedüli, mely az állami számvitel egész anyagát s a vele összefüggő tudnivalókat tankönyvszerű tárgyalás nélkül, a gyakorlati használatra alkalmas alakban adja az érdekeltek rendelkezésére.
Az állami számvitelről szóló 1897. évi XX. törvényczikk
annak története, indokolása és
Második kiadás. végrehajtási utasítása. Második kiadás.
Közreboicsátja **Dr. FALUSSY GUSZTÁV**, magyar királyi számvevőszéki iroda-igazgató.
A mű tartalmazza a számviteli törvény történetét, a törvényjavaslatához az állami számvevőszék által adott indokolást, a törvényjavaslatnak képviselőházi és főrendiházi tárgyalásait, a szentesített törvényt, ennek végrehajtási utasítását, e kettőt összerűző egymásra való hivatkozásokat, tájékoztató jogszöveget, a törvénynek és végrehajtási utasításának közös, betűsoros tárgymutatóját s függeléként a szolgálati biztosítékokról szóló utasítást, az állami alkalmazottak illetményeinek szabályzásáról szóló 1893. évi IV. — és az állami tisztviselők stb. nyugdíjazásáról szóló 1885. évi XI. t.-ezikkel, jegyzeteket; továbbá az állami alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átkötőkördések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzatot s egyéb fontosabb tudnivalókat.
Ára 9 korona.
Kapható az „ATHENAEUM” könyvkiadó-hivatalában (Budapest, Kerepesi-ut 54. szám alatt) és minden könyvkereskedésben.
Nyomatott a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépén, Budapest, IX. Öllő-ut 25.